Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας —Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932— ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνα δραχ. 55. Τρίμηνα δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου χρύσια διετιμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 18.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 41ος | *Ἀθῆναι, 18 Αὐγούστου 1934* | *Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 38*

ΤΡΙΑ ΜΑΓΙΚΑ

(ΛΑΪΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μόλις ξημέρωσε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα, πετάχτηκε ἀπὸ τὸ στρῶμα κι' ἔτρεξε στὸν σταῦλο, καὶ ἐκεῖ ἔκανε σύμφωνα μὲ τὴν ὁδηγία ποὺ εἶχε πάρει.

Γυρίζοντας στὴν καλύβα εἶπε τῆς γριᾶς πῶς τὰ κατάφερε μὲ τὸν Καρά, καὶ τότε ἐκείνη τὸν ἔστειλε νὰ τῆς ἔφερνε ἄσπρα σῦκα, νὰ τὰ ἄπλωνε στὸν ἥλιο, νὰ ξεραθοῦν λίγο, καὶ ὕστερα νὰ τοῦ τὰ ἔκανε σβωλάκια γιὰ νὰ τὰ πάρῃ μαζί του.

Τὴν παραμονὴ τῆς ἡμέρας ποὺ θὰ ἔφευγε ὁ Προκόπης, ρώτησε τὴ γριά, ἀπὸ τί πρᾶμμα εἶχε ἀνάγκη νὰ τῆς τὸ ἔστελνε μὲ τὸν Καρᾶ ποὺ θὰ γύριζε πίσω.

—Ἀπὸ τίποτα δὲν ἔχω ἀνάγκη, κύτταξε μόνο τὴ δουλειά σου· νὰ πάρῃς πρῶτα ἀπὸ τὴν ἀρχοντοπούλα αὐτὰ ποὺ σοῦ πῆρε μὲ πονηρία, καὶ ὕστερα νὰ πᾶς μὲ τὸ καλὸ ἥσυχος στὴ μάννα σου, ποὺ θὰ λαχτάρισε ἡ καρδιά της νὰ μὴ σὲ βλέπῃ τόσον καιρό.

Ὅταν πιὰ ἦρθε ἡ ὥρα νὰ φύγῃ ὁ Προκόπης, τὴν ἀποχαιρέτησε, ἐπῆρε σ' ἕνα σακκουλάκι τὰ σβωλάκια ἀπὸ τᾶσπρα σῦκα, τὸ καλάθι γεμᾶτο δροσερὰ μαῦρα σῦκα, καβάλλησε τὸν Καρὰ καὶ ἀμέσως ἐκεῖνος ἄρχισε νὰ πετάῃ σὰν τὸ πιὸ γρήγορο πουλί, καὶ κοντὰ τὸ μεσημέρι τὸν πῆγε καὶ τὸν ἄφησε ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτεία ποὺ ἔμενε ἡ ἀρραβωνιαστικιά του.

Ἐκεῖ, εἶπε τοῦ Προκόπη νὰ πάρῃ μιὰ τρίχα ἀπὸ τὴν οὐρά του κι' ἂν καμμιὰ φορὰ βρισκότανε σὲ κίνδυνο, νὰ ἔκαιγε λίγο ἀπ' αὐτήν κι' ἀμέσως ἐκεῖνος θὰ ἔτρεχε νὰ τὸν σώσῃ. Ὁ Προκόπης τὸν ἄκουσε, πῆρε τὴν τρίχα, τὴ δίπλωσε καὶ τὴν φύλαξε, ἔπειτα κρατώντας τὸ καλάθι μὲ τὰ σῦκα ξεκίνησε γιὰ τὴν πολιτεία.

Στὸν δρόμο ἀντάμωσε ἕνα χωριάτη καὶ ἄλλαξε μ' αὐτὸν τὰ ροῦχα του.

Φορώντας τὰ χωριάτικα, καὶ μὲ τὰ γένεια του μεγαλωμένα γιατὶ δὲν τὰ εἶχε ξουρίσει τόσον καιρό, ἦταν ἀγνώριστος πιά.

Ἔτσι πῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὸ ἄρχοντικὸ τῆς παλιᾶς ἀρραβωνιαστικιᾶς του.

Σὰν ζύγωσε τὴν ξώπορτά τη, εἶδε μιὰ δούλα ποὺ σκούπιζε καὶ ἄρχισε νὰ διαλαλῇ! «ὡραῖα σῦκα, γλυκὰ σῦκα».

Ἡ δούλα παραξενεύτηκε ποὺ ἄκουσε χειμῶνα καιρὸ φρέσκα σῦκα,

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

—Ἀ! τὸ πλέξιμο τῆς γιαγιᾶς ... Γιά, νὰ ἰδοῦμε θὰ τὰ καταφέρω;

τὸν σταμάτησε, κι' ἔτρεξε νὰ τὸ πῇ τῆς κυρᾶς της.

Ἐκείνη τὴν διάταξε νὰ τἀγοράσῃ καὶ νὰ τὰ φέρῃ στὸ τραπέζι τὴν ὥρα ποὺ θὰ τρώγανε τὸ μεσημεριάτικο φαΐ.

Καθὼς τὰ παρουσίασε σὲ μιὰ μεγάλη ἀπλάδα, θάμμαξαν ὅλοι κι' ἔλεγαν, τί ὡραῖα, τί μεγάλα, τί δροσερὰ ποὺ φαίνονται, κι' ἄρχισαν νὰ τὰ δοκιμάζουν. Μὰ σὲ λίγο παραξενευτήκανε γιατὶ ἔβλεπε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον πῶς εἶχε γίνει γάιδαρος.

Σηκώθηκαν τότε βιαστικοὶ καὶ κλείστηκαν στὴ διπλανὴ κάμαρα γιὰ νὰ μὴ ἰδῇ κανεὶς ἄλλος τὴν κατάντια τους.

Ἐκεῖ κλεισμένοι ἄκουσαν βήματα στὴν τραπεζαρία, κοίτξαν ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα καὶ εἶδανε τὴ δούλα, ποὺ καθὼς ἔκανε νὰ σηκώσῃ τὸ τραπέζι, πῆρε κι' ἔβαλε στὸ στόμα της ἕνα σῦκο, κι' ἀμέσως ἔγινε γαϊδάρα.

Ἔτσι βεβαιώθηκανε κι' αὐτοί, ἀπὸ ποιὰ αἰτία τὴν εἶχαν πάθει.

Φώναξαν γιατρό, μὰ δὲν τοὺς ἔκανε τίποτα, ὕστερα ἄλλον, κι' ἄλλον, μὰ τοῦ κάκου, σιγά, σιγά, μού, μού, μού, καὶ σού, σού, σοῦ ὁ ἕνας στὸ αὐτὶ τοῦ ἄλλου, ἔμαθε ὅλη ἡ πολιτεία τὸ πάθημα τοῦ ἄρχοντα, τῆς ἀρχόντισσας καὶ τῆς ἀρχοντοπούλας.

Ἔτσι τ' ἄκουσε καὶ ὁ Προκόπης πολὺ στὸ ἀναμεταξὺ μὲ τὰ λεπτὰ ποὺ εἶχε, πῆρε καινούργια ροῦχα, πῆγε σ' ἕνα κουρεῖο καὶ τοῦ περιποιήθηκαν τὰ γένεια του καὶ παρουσιάστηκε γιὰ γιατρὸς στὸ ἀρχοντόσπιτο.

Πρώτη ποὺ τὸν εἶδε ἤτανε ἡ δούλα, μὰ ποὺ νὰ φαντασθῇ πῶς ὁ γιατρὲς μὲ τὴν ὄμορφη γενειάδα, ἦταν ὁ χωριάτης ποὺ τῆς εἶχε πουλήσει τὰ σῦκα.

Ὁ Προκόπης ἀφοῦ εἶδε σὰν γιατρὸς ὅλους τοὺς μεταμορφωμένους σὲ γαϊδούρια καὶ ἔμαθε ἀπὸ τί ἔπαθαν, τοὺς εἶπε πῶς μὲ κάτι σβολάκια ποὺ αὐτὸς θὰ τοὺς ἔδινε, θὰ τοὺς ἔκανε πάλι ἀνθρώπους, μὰ χρειαζότανε νὰ δεχθοῦν νὰ τοὺς δείρῃ πρῶτα γιὰ νὰ φυσκώσῃ ἀπὸ τὸ ξύλο τὸ πετσί τους, καὶ νὰ ἔπεφτε ἀπὸ πάνω τους ἡ γαϊδουρίσια τρίχα.

Ἐκεῖνοι δέχτηκαν, καὶ ὁ ψευτογιατρὸς χωρὶς νὰ χασομερήσῃ διόλου, ἄρχισε νὰ δέρνῃ ἀλαφρὰ μ' ἕνα χοντρὸ ξύλο τὸν ἄρχοντα, ὕστερα τοῦ ἔδωσε ἕνα σβολάκι ἀπὸ τὰ ἄσπρα σῦκα κι' ἀμέσως ἐκεῖνος ἔγινε ἄνθρωπος.

Ἡ κόρη τότε βιαστικὴ ζήτησε ἀπὸ τὸν γιατρὸ νὰ τὴν δείρῃ δεύτερη, μὰ ὁ Προκόπης εἶπε, πῶς ἦταν ἡ ἀράδα τῆς ἀρχόντισσας καὶ τῆς δούλας.

Στραβομουτσούνιασε ἡ ἀρχοντοπούλα, μὰ τί νἄκανε; Πῆρε ὁ γιατρὸς στὴ διπλανὴ κάμαρα τὴν ἀρχόντισσα καὶ ἀφοῦ τὴν ἔδειρε λίγο, τὴν ἔκανε ἄνθρωπο μὲ τὰ σβολάκι.

Ὅταν ἦρθε ἡ σειρὰ τῆς ἀρχοντοπούλας τὴν ἔδερνε τόσο δυνατὰ ποὺ ἀναγκάστηκε ἐκείνη νὰ τοῦ πῇ:

— Γιατρέ, θὰ μὲ σκοτώσῃς!

—Ἐσὺ θὰ φᾶς πολὺ ξύλο, καὶ νὰ ἰδοῦμε ἂν θὰ μπορέσω νὰ σὲ κάνω καλὰ μὲ τὰ γιατρικά μου, γιατὶ ἔκλεψες τὴν κληρονομιὰ τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ σου καὶ τὸν ἔστειλες στὴν ἐξορία τοῦ Ἀδάμ. Λοιπὸν γιὰ νὰ σὲ κάνω ἄνθρωπο, θὰ μοῦ δώσῃς πρῶτα αὐτὰ ποὺ τοῦ πῆρες, ἂν δὲν θέλῃς νὰ μείνῃς ἔτσι σ' ὅλη σου τὴ ζωὴ καὶ νὰ ψοφήσῃς γαϊδάρα.

Ἡ ἀρχοντοπούλα σὰν ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ, τοὔρριξε κάτι ἄγριες μαντιὲς καὶ ἤθελε νὰ τὸν ξέσχιζε μὲ τὰ δόντια της, μὰ συλλογίστηκε, πῶς ἔτσι δὲν θὰ κέρδιζε τίποτα γι' αὐτό, ἔκανε τὴν ἀνάγκη φιλοτιμία καὶ τοῦ ἔδειξε ποῦ εἶχε κρύψει τὰ κλεμμένα.

Ἀφοῦ ἄνοιξε ὁ Προκόπης καὶ τὰ πῆρε ξανάρχισε νὰ τὴν δέρνῃ πιὸ δυνατὰ μὲ τὸν σκοπὸ νὰ τὴν ξεκάνῃ, γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅμως τὸν ἔκανε ν' ἀλλάξῃ γνώμη ἡ καλή του καρδιὰ καὶ σταμάτησε τὸ ξύλο, τῆς ἔδωκε τὸ σβολάκι ἀπὸ τὸ ἄσπρο σῦκο καὶ ἡ ἀρχοντοπούλα ἔγινε ἄνθρωπος.

Τότε βιαστικὴ ἄνοιξε τὴν πόρτα τῆς κάμαρας, πετάχτηκε ἔξω, διπλοκλείδωσε μέσα τὸν Προκόπη καὶ ἔτρεξε στοὺς γονεῖς της, τοὺς εἶπε ποιὸς ἦταν ὁ γιατρός, καὶ νὰ φώναζαν τοὺς δούλους τους, νὰ τὸν τσακίσουν στὸ ξύλο, καὶ ἀφοῦ τοῦ πάρουν τὰ πράγματά του, νὰ τὸν πετάξουν στὸ δρόμο.

Ὡς ποὺ νὰ μαζευτοῦνε οἱ δοῦλοι τους, ἡ ἀρχοντοπούλα πῆγε κι' ἐστάθη ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρα ποὺ εἶχε κλειδωμένο τὸν Προκόπη, καὶ τοῦ εἶπε:

— Τώρα νὰ ἰδῇς τί θὰ πάθῃς ψευτογιατρέ, θὰ σὲ κάνω νὰ μὲ θυμᾶσαι σ' ὅλη σου τὴ ζωή.

— Αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε τῆς ἀπάντησε ἐκεῖνος, κι' ἀμέσως χτύπησε τὸ τσακμάκι του, ἄναψε τὴν ἴσκα του κι' ἔκαψε λιγάκι τὴν τρίχα ποὺ εἶχε πάρει ἀπὸ τὴν οὐρὰ τοῦ Καρά.

Σὲ λίγο ἀκούστηκε μέσα στὸ ἀρχοντόσπιτο ἕνας μεγάλος σαματᾶς ἀπὸ ποδοβολητὸ ἀλόγου καὶ σπάσιμο πόρτας, καὶ ὅλοι, ἀφεντικὰ καὶ δοῦλοι, ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό, γιατὶ εἶδαν νὰ περνᾷ ἀπὸ μπρός τους ὁ ψευτογιατρὸς καβάλλα σ' ἕνα φτερωτὸ ἄλογο, ποὺ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἔβγαιναν φωτιές, ἀπὸ τὰ ρουθούνια του καπνὸς καὶ ποὺ πέταγε σὰν πουλί.

Μόλις ἄρχισε νὰ πετᾷ ὁ Καράς, ρώτησε τὸν Προκόπη: «ποῦ θὰ πᾶμε;» κι' ἐκεῖνος τοῦ εἶπε:

Στὸν τόπο ποὺ μένει ἡ μάννα μου.

Τώρα βάλτε μὲ τὸ νοῦ σας τὴ χαρὰ ποὺ ἔννοιωσε ἡ καψομάννα του, ὅταν τὸν εἶδε νὰ τῆς τὸν πάῃ ὁ Καράς μπροστά της γερό, ποὺ τὸν ἔκλαιε γιὰ χαμένο, σκοτωμένο, πεθαμένο.

Ἔπειτα ἀπὸ τ' ἀγκαλιάσματα καὶ τὰ φιλιὰ μὲ τὴ μάννα του, ὁ Προκόπης ἔβγαλε δροσερὸ νερὸ ἀπὸ τὸ πηγάδι τους, κι' ἔλουσε τὸν Καρά, καὶ τοῦ ἔβαλε γιὰ νὰ φάῃ φρέσκο τριφύλλι.

Στὸ τέλος σὰν ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ξαναγυρίσῃ στὸ ἔρημο νησί, τοῦ πέρασε στὸ λαιμὸ ἕνα μεγάλο στεφάνι ἀπὸ διάφορα λουλούδια, γιὰ τὴν καλὴ γρηᾶ ποὺ τὸν εἶχε περιποιηθεῖ καλύτερα ἀπὸ μάννα τὸ παιδί της.

Μόλις ἔφτιγε ὁ Καράς, ὁ Προκόπης διηγήθηκε στὴ μάννα του μὲ τὸ νὶ καὶ μὲ τὸ σίγμα, πῶς ἀρραβωνιάστηκε μὲ τὴν ἀρχοντοπούλα, τί ἔπαθε ἀπ' αὐτήν, πῶς τὴν ἐκδικήθηκε καὶ πῶς ἐγύρισε σπίτι τους.

Ἡ μάννα του σὰν ἔμαθε τί τοῦ στάθηκε, ξεφώνησε:

—Ἂς ἔχῃ γιέ μου, δόξα ὁ Μεγαλοδύναμος, ποὺ ἄκουσε τὰ παρακάλια μου καὶ τὶς εὐχὲς ποὺ ἔκανα γιὰ σένα καὶ σὲ προφύλαξε νὰ μὴ πάθῃς χειρότερα.

»Αὐτὴ σὲ πῆγε στὸ νησὶ ποὺ ἤτανε ἡ γρηά, ἀλλοιῶς ἡ κακία τῆς ἀρραβωνιαστικιᾶς σου θὰ σ' ἔρριχνε σ' ἕνα ὁλότελα ἔρημο τόπο καὶ ἐκεῖ θὰ εἶχες τρελλαθεῖ ἀπὸ τὴ μοναξιά του.

»Νἄχῃς πάλι τὴν εὐχή μου, παιδί μου, νὰ ἀκούσῃς καὶ τοῦτο ποὺ θὰ σοῦ πῶ:

»Μέσα σὲ μιὰ βδομάδα νὰ πετυχτῇς μὲ τὴν βελέντζα καὶ νὰ πᾷς νὰ χαιρετήσῃς τὴ γερόντισσα ἔτσι θὰ τῆς κάνῃς μεγάλη χαρά, καὶ θὰ δεῖξῃς πῶς θυμᾶσαι τὸ καλὸ ποὺ εἶδες ἀπ' αὐτή.

— Ναί, μάννα, θὰ κάνω ὅπως λές, μὰ καὶ σὺ νὰ ζυμώσῃς μιὰ καλὴ κουλούρα ἀπὸ ἐφτακρισάριστο ἀλεύρι νὰ τῆς τὴν πάω μαζὶ μὲ ἄλλα φαγώσιμα.

Σὲ δυὸ τρεῖς ἡμέρες, ἀγόρασε διάφορα καλούδια, πῆρε ζεστὴ ζεστὴ καὶ τὴν κουλούρα ποὺ τὴν εἶχε ψήσει ἡ μάννα του καὶ τὴν εὐχή της, καὶ εἶπε τῆς βελέντζας νὰ τὸν πάῃ στὸ ἔρημο νησὶ ποὺ τὸν εἶχε ξαναπάῃ.

Σὰν ἔφτασε ἐκεῖ, τὸν καλοδέχτηκε ἡ γρηά, καὶ δὲν ἤξερε μὲ τί τρόπο

νὰ φανερώσῃ τὴ μεγάλη χαρά της.

Μαγείρεψε ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ τῆς πῆγε καὶ ἅμα κάθησαν νὰ φᾶνε ἔκαψε καὶ τὴν κουλούρα, ποὺ ἀκόμη ἐμύριζε φοῦρνο.

Μόλις ἀποφάγανε, ἡ καλύβα ἔλαμψε καὶ φωτίστηκε τόσο, λὲς πῶς ξεσκεπάστηκε καὶ μπῆκε ὁ ἥλιος μέσα.

Ὁ Προκόπης παραξενεύτηκε καὶ ἔρριξε τὴ ματιά του σ' ὅλες τὶς μεριὲς νὰ ἰδῇ τί φῶς ἦταν αὐτό.

Κοιτάζοντας ἔτσι, εἶδε ἀπέναντί του πὼς στὴ θέσι τῆς γρηᾶς ἐκαθόταν μιὰ πανώρια κόρη, μὲ ὁλόχρυσα καὶ φεγγερὰ μαλλιὰ ποὺ τοῦ χαμογελοῦσε καὶ τοῦ εἶπε:

— Μὴ θαρρεῖς πῶς ὀνειρεύεσαι· ὅ,τι βλέπεις εἶναι ἀλήθεια, ἡ γρηὰ ἤμουνα ἐγώ. Θὰ θυμᾶσαι σὰν πρωτοῆρθες καὶ μ' ἐρώτησες πῶς βρισκόμουνα σὲ τοῦτο τὸ ἔρημο νησί, σοῦ ἀπάντησα πὼς θὰ τύχαινε νὰ σοῦ τὸ ἔλεγα ἄλλη φορά· τώρα ἦρθε ἐκείνη ἡ στιγμὴ καὶ σοῦ τὸ λέω.

«Ἐγὼ ἤμουνα μιὰ βασιλοπούλα, ποὺ ἀπὸ μικρὴ ὀρφάνεψα ἀπὸ μάννα, καὶ μὲ τὴν ἀνατροφὴ ποὺ πῆρα ἀπὸ τὶς βάγες μου, καὶ ἀπὸ τὶς κολακεῖες τους ποὺ ἄκουα, ἔγεινα σκληρόκαρδη καὶ φαντασμένη τόσο, ποὺ καὶ ἡ μύτη μου νὰ ἔπεφτε κάτω, ὅπως λέει ὁ λόγος, δὲν θὰ ἔσκυβα νὰ τὴν πάρω.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΤΕΦΕΡΛΗΣ

ΣΤΗ ΘΛΙΨΗ, ΜΙΑ ΝΟΤΑ ΧΑΡΑΣ

Τὸ πιάνο, στὸ σαλόνι τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἀρχοντόσπιστου, κλειστό: Ἔνα μαῦρο πιάνο, σὰν ἀπὸ ἔβενο, ποὺ ἔτσι θαρρεῖ κανεὶς πὼς φορεῖ κι' αὐτὸ ἀκόμα πένθιμα, σὰν τὴν κυρά του, τὴν περίλυπη δεσποινίδα, ποὺ τὸ κοιτάζει ἀνόρεχτα ἀπ' ἀντίκρυ.

Ἄξαφνα μιὰ ἀχτίδα ἥλιου γλυστρᾶ ἀνάμεσα ἀπ' τὰ παραπετάσματα τοῦ παραθύρου: Μιὰ ζεστὴ ἀχτίδα, ποὺ σκοντάφτει στὸ σκέπασμα τοῦ πιάνου κι' ἀπὸ κεῖ ἀντιφεγγίζει στὸ ταβάνι καὶ ρίχνει φῶς στὸ σαλόνι.

Τὸ σκέπασμα, στὸ σημεῖο ποὺ σκόνταψε ἡ ἀχτίδα τοῦ ἥλιου, παύει νἆναι μαῦρο, σὰν ἀπὸ ἔβενο: Τώρα φαίνεται σὰ νὰ χύθηκε ἀσήμι ἀναλυτὸ ἐκεῖδά. Μὰ φαίνεται σὰ νἆγινε καὶ κάτι παραπάνω ἀκόμα. Σὰ νὰ ξεπέρασε τὸ ξύλο, σὰ νὰ χάιδεψε κάποιο πλῆχτρο ἀπὸ κάτω, σὰ ν' ἀναγάλλιασε τὸ πιάνο. Καὶ σὰ ν' ἀκούστηκε, μαζὶ μὲ τὴ νότα του, αὐτό:

— Μὴν κλαῖτε, χαριτωμένη δεσποινίδα. Καὶ δὲ χάθηκαν ὅλα, ὅσα κάνουν εὐχάριστη τὴ ζωή.

Κι' ἡ περίλυπη δεσποινίδα, ἀμυδρά, χαμογελάει.

Κ. Π. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΔΑ'.— *Πετάει, πετάει ὁ . . .*

— Βλέπεις, θεῖε μου; εἶπε μὲ μεγάλη χαρὰ ὁ Μπέμπης ὕστερ' ἀπὸ τὴ δοκιμὴ· πετῶ καλύτερα κι' ἀπὸ πουλί. Βάλε λοιπὸν καὶ σὺ τὰ φτερά σου κι' ἂς τοῦ δίνουμε.

— Μ' αὐτὸ ἔσκοπευα νὰ κάμω κι' ἐγώ, εἶπε ὁ θεῖος-Μιχάλης. Περίμενε.

Ἡ βαλίτσα εἶχε ἄλλο ἕνα ζευγάρι φτεροῦγες γιὰ μεγάλον. Αὐτὲς τὶς φόρεσε ὁ θεῖος-Μιχάλης. Ἡ βαλίτσα ἔμεινε πιὰ ἄδειανή.

— Αὐτὴ δὲν μᾶς χρειάζεται πιά, θὰ τὴν ἀφήσουμε δῶ, κληρονομιὰ στοὺς Ἀραπάδες. Ἔλα τώρα, ἀποχαιρέτησε νὰ φεύγουμε.

—Ὦ! πρέπει καὶ νἀποχαιρετήσω αὐτοὺς ποὺ θὰ μ' ἔτρωγαν; Τί λέτε!

—Ὄχι, ἀνόητε! Τὸ σκύλο σου νἀποχαιρετήσῃς, τὸν καλό σου Ἀζόρ.

—Ἀ!! θἀφήσουμε τὸν Ἀζὸρ ἐδῶ;

—Ἀλλά; Πετάει, πετάει ὁ Μπέμπης. Καμμιὰ φορὰ πετάει, πετάει κι' ὁ γάϊδαρος. Ὁ σκύλος ὅμως ποτέ.

—Ἀλήθεια, ὁ καϊμένος ὁ Ἀζὸρ δὲν μπορεῖ νὰ πετάξῃ. Οὔτε νὰ τὸν πάρουμε ἀγκαλιὰ μποροῦμε. Θὰ μᾶς ἐμπόδιζε καὶ μᾶς. Πρέπει νὰ τὸν ἀφήσουμε. Ἄχ, πῶς λυπᾶμαι! Τὸ μόνο ποὺ μὲ παρηγορεῖ εἶναι ποὺ οἱ Ἀραπάδες δὲν τρῶνε σκύλους. Θὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ζήσῃ. . .

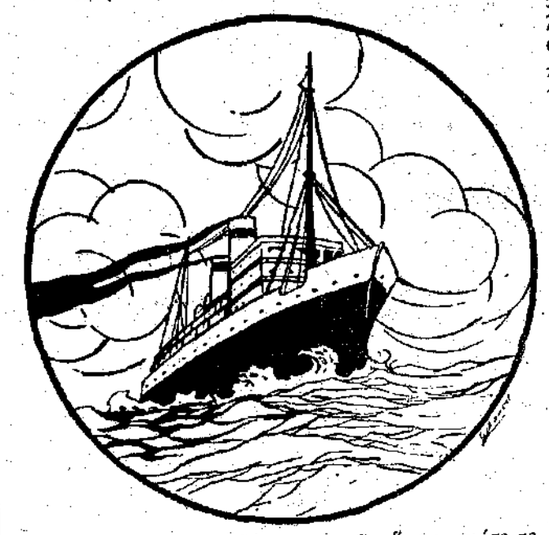

Ὁ Μπέμπης ἀγκάλιασε τὸν Ἀζὸρ καὶ τὸν φίλησε.

—Ἀντίο, καλέ μου φίλε, τοῦ εἶπε. Ἐγὼ φεύγω, πᾶω στὴν Ἑλλάδα, στὸ σπίτι μου. Ἐσὺ ζῆσε ἐδῶ ὅπως μπορεῖς. Ἂν προτιμᾶς ὅμως, σκάσε το. Νά ἡ θάλασσα! Κατέβα στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ, ἅμα ἰδῇς νὰ περνᾷ κανένα καράβι, κολύμπησε καὶ φτάσε το! Ποιός ξέρει! μπορεῖ νἀρθῇς καὶ σὺ στὴν Ἑλλάδα καὶ κάποτε νἀνταμωθοῦμε! Ἀντίο! Ἀντίο, καλέ μου Ἀζόρ!

Ὁ καϊμένος ὁ Ἀζόρ, ποὺ τὰ εἶχε καταλάβει ὅλα, ἔγλειφε τὸ Μπέμπη κλαίγοντας.

— Φτάνει τώρα! εἶπε ὁ θεῖος Μιχάλης, Κάμε τὸ σταυρό σου κι' ἀκολούθα με!

Σὲ λίγο ὑψώθηκαν κι' οἱ δυὸ στὸν ἀέρα κι' ἔστριψαν πρὸς τὴ θάλασσα. Ὁ Μπέμπης ξέχασε ἀμέσως τὸν Ἀζὸρ κι' ἦταν ὅλος χαρά.

— Πετάει, πετάει ὁ . . . Μπέμπης! τοῦ ἔλεγε ὁ θειός του.

— Ναί, μὰ πετάει, πετάει κι' ὁ . . . θεῖος Μιχάλης, ἀπαντοῦσε πονηρὰ ὁ μικρός.

Στὴν ἀρχή, οἱ Ἀραπάδες δὲν τοὺς πῆραν εἴδηση. Ἔπειτα ὅμως, βλέποντας στὸν ἀέρα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα παράξενα πουλιά, ἔτρεξαν, τὰ προσέξαν, τὰ γνώρισαν: Ἦταν ἄσπροι ἄνθρωποι, κι' ὁ ἕνας ἀπ' αὐτούς—ὤ, συμφορά!—ἦταν τὸ θρεφτάρι τους ποὺ ἔκαμε φτερὰ καὶ τοὺς ἔφευγε!

Κυνήγησαν τοὺς ἀεροπόρους κι' ἄρχισαν νὰ τοὺς ρίχνουν ἀπὸ κάτω πέτρες μὲ σφεντόνες καὶ σαΐτες μὲ δοξάρια. Μὰ κεῖνοι σηκώθηκαν ἀκόμα πιὸ ψηλὰ στὸν ἀέρα καὶ τὰ βλήματα δὲν τοὺς ἔφταναν. Κι' ἅμα οἱ Ἀραπάδες εἶδαν πὼς δὲν ἔκαναν τίποτα, γύρισαν στὸ χωριό τους καταφουρκισμένοι;

«—Εἶδες, εἶδες; θάλεγαν μεταξύ τους. Ἦρθε Εὐρωπαῖος μὲ φτερὰ καὶ μᾶς πῆρε τὸ θρεφτάρι. Νὰ μὴν τὸν ἰδοῦμε ἀπὸ πρίν! θὰ τὸν τσακώναμε κι' αὐτὸν καὶ . . . θὰ τρώγαμε καὶ τοὺς δυό! Τώρα πάει! Ἄς περιμένουμε ὧς νὰ μᾶς ρίξῃ ἡ τύχη κανέναν ἄλλο ναυαγό. . .»

Τώρα ἐκεῖνοι οἱ δυὸ πετοῦσαν πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα.

— Γλυτώσαμε; ἔλεγε ὁ Μπέμπης.

—Ἀπὸ τοὺς Ἀραπάδες, ναί, ἀπαντοῦσε ὁ θεῖος Μιχάλης. Νὰ ἰδοῦμε ὅμως, θὰ βροῦμε πλοῖο γρήγορα; Δὲν μποροῦμε νὰ πᾶμε πετώντας ὧς τὴν Ἑλλάδα. . . θὰ κουρασθοῦμε!

Ἀλλὰ καθὼς τἄλεγαν αὐτά, εἶδαν ἕνα μεγάλο βαπόρι ποὺ περνοῦσε ὀχεδὸν ἀπὸ κάτω τους. Ἦταν ἡ σωτηρία. Πέταξαν πρὸς αὐτό, ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν καὶ σὲ λίγο πατοῦσαν στὸ κατάστρωμα.

Τοὺς τριγύρισαν οἱ ναῦτες, οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ἐπιβάτες, ἄκουσαν τὴν ἱστορία τους καὶ τοὺς ἔκαμαν τὶς πιὸ μεγάλες περιποιήσεις.

Ἄξαφνα, ὁ Μπέμπης ἔνοιωσε νὰ τοῦ γλείφουν τὸ χέρι.

Κάνει ἔτσι καὶ ποιὸν νὰ ἰδῇ; τὸν Ἀζόρ!

—Ἄ! πῶς βρέθηκες καὶ σύ, Ἀζόρ, στὸ βαπόρι; Εἶσαι βρεμμένος. . . Κολύμπησες; . .

Ναί, ὁ σκύλος τοὺς εἶχε ἀκολουθήσει τρέχοντας ἀπὸ κάτω τους ὅσο πετοῦσαν πάνω ἀπ' τὴν ξηρά. Τοὺς ἀκολούθησε κι' ὅσο πετοῦσαν πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα, τρέχοντας στὴν ἀκρογιαλιά. Κι' ὅταν τοὺς εἶδε ἀπὸ μακριὰ νὰ κατεβαίνουν στὸ βαπόρι ποὺ περνοῦσε, ἔπεσε στὸ νερὸ καὶ τοὺς ἔφτασε κολυμπώντας. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ τοῦ πιστοῦ σκύλου ἦταν ὑπεράνθρωπη ἤ, νὰ ποῦμε καλύτερα, ***ὑπερσκυλίσια***. Ὁ Ἀζὸρ ὅμως τὴν ἔκαμε ἀπὸ τὴ μεγάλη του ἀγάπη στὸ Μπέμπη. Τώρα οἱ δυὸ φίλοι ἦταν πάλι μαζὶ καὶ δὲν θἀποχωρίζουνταν πιὰ ποτέ. . .

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο) **Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ**

Ο ΤΣΑΛΑΠΕΤΕΙΝΟΣ

Τὸν παλιὸ καιρὸ ὁ τσαλαπετεινὸς δὲν εἶχε σκούφια στὸ κεφάλι. Ἦταν ἕνα πουλάκι καστανό, κοκκινωπό, ὅπως καὶ τώρα, μὲ χρῶμα ἀνοιχτότερο στὸ στῆθος του.

Εἶχε δυὸ φτεροῦγες χαρακωμένες στὸ πλάτος μὲ μαῦρες, ἄσπρες καὶ καστανιὲς σειρές. ἕνα χαριτωμένο κεφαλάκι στρογγυλό, δυὸ μαῦρα λαμπερὰ ματάκια σὰν χάνδρες καὶ μιὰ μύτη μαύρη, λεπτὴ λεπτὴ καὶ πολὺ μεγάλη.

Στὸ κεφάλι του ὅμως δὲν εἶχε κανένα στόλισμα, ὅπως εἴπαμε.

Καὶ νά, ποὺ μιὰ μέρα βγῆκε ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ δάσους, πέταξε χαμηλά, χαμηλὰ καὶ κάθησε σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα δίπλα στὸ ρυάκι νὰ πιῇ νερό.

Μέσα στὸ καθαρὸ νερὸ εἶδε τὴ μορφή του ὁ τσαλαπετεινός, ποὺ ὧς τώρα δὲν τὴν ἤξερε, καὶ ἔπεσε σὲ συλλογή. Εἶδε τὴ μύτη του τὴ μακρυά, τὴν ἄχαρη, καὶ ράγισε ἡ καρδιά του.

«Ἄχ! γιατὶ νὰ μοῦ τὴν κάμῃ ὁ Θεὸς αὐτὴ τὴν ἀδικία;» εἶπε.

«Γιατὶ νὰ μοῦ κολλήσῃ αὐτὴ τὴν τρομερή, τὴν ἀτελείωτη τὴ μύτη στὸ στρογγυλὸ μικρό μου κεφαλάκι; Γιὰ ποιὸ λόγο νὰ θελήσῃ νὰ μὲ κάμῃ ἔτσι ἄσκημο;»

Αὐτὰ συλλογιζότανε ὁ τσαλαπετεινὸς καθὼς καθότανε στὴν πέτρα τὴ μεγάλη.

Ἔπειτα πάλι, γιὰ νὰ παρηγορήσῃ τὸν ἑαυτό του, εἶπε μέσα του:

«Καλὲ τί ἀνοησίες λέω! Τί ἔχει νὰ κάνῃ; Λίγα τάχα πουλιὰ ἔχουν τόσο μεγάλη μύτη, καὶ μεγαλύτερη ἀκόμα; Καὶ ἔπειτα, δὲν ὑπάρχει τίποτε στὸν κόσμο, ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ τὸ λόγο του καὶ τὸ σκοπό του.

»Νά τώρα, αὐτὴ ἡ μύτη χωρὶς ἄλλο, θὰ εἶναι ἐπίτηδες καμωμένη ἔτσι, γιὰ νὰ τσακώνῃ εὐκολώτερα τὰ σκουληκάκια καὶ τὶς πράσινες κάμπιες.

»Τί κουτὸς ποὺ εἶμαι! Κάθομαι τώρα καὶ πικραίνομαι γιὰ τὴ μύτη μου, ἀφοῦ εἶναι φανερὸ πὼς γιὰ τὸ καλό μου τὴν ἔκαμε τέτοια ὁ Θεός».

Μὰ ἔλα πάλι ποὺ ὁ τσαλαπετεινὸς ἤτανε καλλιτέχνης καὶ δὲν μποροῦσε νὰ εὐχαριστηθῇ μόνο μὲ τὴν ἰδέα, πὼς ἦταν χρήσιμη ἡ μύτη του!

Ξανάσκυψε λοιπὸν τὸ στρογκυλὸ κεφαλάκι του στὸ καθαρὸ νερό, καὶ εἶδε τὴ μορφή του ξανά.

Ἄ! ὄχι, ὄχι! δὲν τὸν εἶχε πλάσει μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ μὲ μεγάλη προσοχὴ ὁ Θεός! Αὐτὸ πιὰ ἦταν ὁλοφάνερο!

Καὶ ὁ τσαλαπετεινὸς ἀρχίνησε νὰ συλλογιέται πάλι:

«Βέβαια, ἔτσι εἶναι» ἔλεγε μέσα του. «Ἡ ἀλήθεια, ἀλήθεια. Δὲν λέω, εἶναι κι' ἄλλα πουλιὰ ποὺ τἄπλασεν ὁ Θεὸς μὲ μύτη μακρυά, μὰ τοὺς ἔδωσε καὶ μακριὰ ποδάρια. Τότε διαφέρει!

»Νά, τώρα νὰ ποῦμε τὸ λελέκι. Ἔχει αὐτὴ τὴ μεγάλη τὴ μύτη, μὰ δὲν εἶναι γελοῖος, σὰν ἐμένα! Κάθε ἄλλο! Τί ἡγεμονικὸ παράστημα ποὺ ἔχει! Ὅταν σηκώνῃ τὸ ποδάρι του καὶ περπατᾷ στὸν κάμπο, ἀμέσως θὰ πῇς: Νά ἕνας λεβέντης ποὺ περνᾷ!

»Ἀμὲ ἡ μπεκάτσα; κι' ἐκείνη τὸ ἴδιο. Ἔχει κι' ἐκείνη μύτη μακριὰ γιὰ νὰ πιάνῃ τὰ σκουλήκια, μὰ ἔχει καὶ πόδια μακρυά. Ἔτσι τὸ καταλαβαίνω.

»Τελείωσε! ἐγὼ αὐτὸ ξέρω», εἶπε ὁ τσαλαπετεινός, καὶ κοίταξε στραβώνοντας τὸ κεφαλάκι του μὲ τὸ ἕνα μάτι στὸ νερό. «Ὅποιος ἔχει τὴ μύτη μακρυά, πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ ποδάρια μακρυά».

Κι' ἐπέταξε σ' ἕνα ξερόκλαδο, ποὺ στεκόταν μπηγμένο στὴ γῆ κοντὰ στὸ ποταμάκι, καὶ ποὺ ἦταν ψηλὸ ὅσο θἄπρεπε νἆναι τὰ πόδια του. Ὁ τσαλαπετεινὸς ἔσκυψε πάλι, εἶδε μέσα στὸ νερό, καὶ ἀναστέναξε:

«Νά, ἔτσι ἔπρεπε νὰ εἶμαι. Γιατὶ τὰ πόδια μου νὰ εἶναι τόσο κοντὰ ποὺ μόλις φαίνονται; Γιατί»;

Λυπημένος, ἐτίναξε τὰ φτερά του, κατέβηκε ἀπ' τὸ ξερὸ κλαδί, καὶ ἄρχισε νὰ περπατᾷ σιγὰ-σιγὰ κατὰ γῆς.

Περπατώντας τέ ντωνε ὅσο μποροῦσε τὰ ποδάρια του, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ μακραίνανε λιγάκι, ἀφοῦ τὴ μύτη του δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὴν κάμῃ πιὸ κοντή.

Κάθε μέρα ἔκανε αὐτὸν τὸν περίπατο, καὶ ὅλο τοῦ φαινότανε πὼς τεντώνοντας ἔτσι τὰ πόδια του θ' ἀποχτοῦσε μὲ τὸν καιρὸ λίγο παράστημα καὶ ἀρχοντιά.

Χώρια ἀπὸ τὰ πόδια του σήκωνε ὅσο μποροῦσε ψηλὰ καὶ τὸ κορμί του, τσίτωνε τὸ λαιμό του, κ' ἔστηνε ὁλόρθο τὸ στρογγυλό του τὸ κεφάλι.

Μέρες περάσανε πολλές, καὶ ὁ τσαλαπετεινὸς δὲν πλησίασε πιὰ στὸ ρυάκι μὲ τὸ καθαρὸ νερό, γιὰ νὰ μὴ ξαναδῇ τὴ μύτη του καὶ λυπηθῇ πάλι.

Τώρα ἐπήγαινε στὰ θολωμένα τὰ ποτάμια καὶ ἔσβηνε τὴ δίψα του μὲ τὰ βρώμικα νερά, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὴν ἄσκημη μορφή του.

Ἀλλὰ ὅμως δὲν ἔπαυε νὰ περπατᾷ μὲ τσιτωμένα τὰ ποδάρια, μὲ σηκωμένο τὸ λαιμό, καὶ τὸ κεφάλι ψηλά.

Μέρες περάσανε πολλές, καὶ ὁ καημός του ἦταν πάντα ὁ ἴδιος.

Μιὰ μέρα ὁ δρόμος του τὸν ἔφερε καὶ πάλι κοντὰ στὸ ρυάκι μὲ τὸ κρουσταλλένιο τὸ νερό. Ἔκανε νὰ παραστατήσῃ γιὰ νὰ μὴ δῇ τὴν ἄσκημη θωριά του καὶ πικραθῇ. Ἀλλὰ μετάνοιωσε καὶ στάθηκε. Γιατί τάχα;

Ἴσως νὰ μὴν ἦταν τόσο ἄσκημος, ὅσο φανταζόταν. Καλέ, σίγουρα, ἰδέα του ἦταν, πὼς εἶχε τόση ἀσκημιά.

Ἡ καρδιά του σ' αὐτὸ τὸ συλλογισμὸ ξαλάφρωσε καὶ ὁ τσαλαπετεινὸς κατέβηκε καὶ κάθησε στὴ μεγάλη πέτρα πλάϊ στὸ ρυάκι μὲ τὸ καθαρὸ νερό.

Καὶ τώρα, εἶπε θαρρετά: «ἐμπρός, ἄς κοιτάξω μέσ' στὸ ρυάκι». Κι' ἐκοίταξε.

Καὶ νά, ποὺ καθὼς κοίταζε μὲ γενναιότητα τὴ μύτη του τὴ μακριά, ἄξαφνα βλέπει ἀπάνω ἀπὸ τὴν κεφαλή του νὰ κουνιέται καὶ νὰ σηκώνεται ἕνα φτερό, ἕνα δεύτερο, ἕνα τρίτο, μιὰ σειρὰ ὁλόκληρη, διπλῆ σειρὰ ὡραῖα φτερουδάκια καστανὰ μὲ μαῦρες καὶ ἄσπρες βοῦλες, ποὺ τοῦ ἔκαμαν μιὰ χαριτωμένη κορώνα ἐπάνω στὸ στρογγυλὸ μικρό του κεφαλάκι.

Ὁ τσαλαπετεινὸς δὲν πίστευε τὰ μάτια του.

Ἐγύρισε τὸ κεφάλι καὶ κοίταξε πρῶτα μὲ τὸ δεξί, ὕστερα μὲ τὸ ἀριστερὸ τὸ μάτι, γιὰ νὰ δῇ καὶ νὰ βεβαιωθῇ πὼς ἦταν ἀληθινὴ αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε.

Ἄχ! τί χαρά, τί τρελλὴ χαρὰ τὸν ἔπιασε τότε! Οὔτε τὴ μύτη του συλλογιζόταν πιά, οὔτε τὰ πόδια του, οὔτε τίποτα ἄλλο. Τίποτα, τίποτα!

Τί τὸν ἔμελλε τώρα πιὰ γιὰ τ' ἄλλα; Ἀφοῦ εἶχε αὐτὸ τὸ σπάνιο στολίδι στὸ κεφάλι, ποὺ κανένα ἄλλο πουλὶ γνωστό του δὲν εἶχε.

«Νά παράστημα!» ἔλεγε. «Νά ἀρχοντιά! Νά λεβεντιά! Νά χάρη!»

Καὶ δὲν ἐπιθυμοῦσε τώρα πιὰ τίποτα στὸν κόσμο!

Ἀπ' τὴ χαρά του δυὸ καὶ τρεῖς φορὲς τὴν ἡμέρα κατέβαινε τώρα στὸ ρυάκι.

Ἤθελε νὰ βεβαιωθῇ πὼς ἦταν ἀληθινὴ ἡ κορώνα ποὺ φοροῦσε, πὼς δὲν ὠνειρευόταν, πὼς δὲ χάθηκε αὐτὸ τὸ στολίδι του, ποὺ ἀπὸ τὸ πολὺ τὸ τέντωμα τοῦ κεφαλιοῦ του τὸ εἶχε ἀποκτήσει σιγὰ-σιγὰ χωρὶς κι' αὐτὸς νὰ νοιώσῃ πῶς.

Καὶ τώρα τοῦ ἐρχόταν νὰ πάῃ νὰ τὸ φωνάξῃ σ' ὅλα τοῦ δάσους τὰ πουλιά, νὰ τὸ πῇ καὶ νὰ τὸ διαλαλήσῃ, νὰ τὸ δείξῃ σ' ὅλον τὸν κόσμο, πὼς τοῦ φύτρωσε μιὰ τέτοια κορώνα στὸ κεφάλι.

Πετοῦσε λοιπὸν τὸ τρελλὸ πουλὶ ἀπὸ δένδρο σὲ δένδρο, καὶ μόλις ἔβλεπε κανένα ἄλλο πουλὶ ἤ τετράποδο, ἤ ὅ,τι ἄλλο ζωντανό, ἐτέντωνε μὲ ὑπερηφάνεια τὸ κεφάλι του, καὶ σηκωνόνταν ἀραδιαστὰ ὅλα τὰ φτερὰ τῆς κορώνας του, καὶ ἡ βραχνὴ φωνίτσα του ἀντηχοῦσε μέσ' στὸ δάσος.

Κι' ἀφοῦ ἔκανε ὅλο τὸ γύρο τοῦ δάσους ξαναπήγαινε πεταχτὸ καὶ χαρωπὸ στὸ καθαρὸ ρυάκι, κοίταζε πάλι τὴ χαριτωμένη του τὴ σκούφια στὸ νερό, καὶ ἔλεγε τὸ τρελλό, τὸ ξιπασμένο:

«Ὅποιος ἔχει μεγάλη μύτη, τελείωσε! πρέπει νὰ ἔχῃ σὰν τὴ δική μου τὴν κορώνα στὸ κεφάλι, εἰ δ' ἄλλως εἶναι γελοῖος σὰν τὸ λελέκι καὶ σὰν τὴ μπεκάτσα!»

Τὸν ἄκουσεν ὁ πελαργὸς ποὺ τσαλαβουτοῦσε ἐκεῖ κοντά, κούνησε τὸ σοβαρό του κεφάλι καὶ τοῦ ἀποκρίθη:

—Γελοῖος εἶναι, φίλε μου σκουφάτε, ἐκεῖνος ποὺ λυπᾶται καὶ χολοσκάνει, γιατὶ τάχα τὸν ἔκανε ἄσκημο καὶ τὸν ἀδίκηκε ὁ Θεός.

»Γελοῖος εἶναι κι' ἐκεῖνος πάλι ποὺ κορδόνεται καὶ καμαρώνει μόνο καὶ μόνο γιατὶ τοῦ φύτρωσε μιὰ σκούφια ἐπάνω στὸ ἄδειο του τὸ κεφάλι!

»Νὰ ξέργῃς ὅμως, πὼς ἀπὸ τώρα καὶ μπρὸς ὅλοι οἱ τσαλαπετεινοὶ θὰ φορεῖτε σκούφιες, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐξακολουθεῖτε νὰ ἔχετε τὰ ἴδια τὰ μυαλά, μὴ νομίζεις, πὼς κερδίσατε μεγάλο πρᾶμα!»

Μὰ ποῦ ν' ἀκούσῃ λόγια γνωστικὰ τὸ ζουρλοφαντασμένο τὸ πουλί!

Ξεδίπλωσε τὴ σκούφια του μὲ ὑπερηφάνεια τὸ ξιπασμένο, ἐτίναξε τὰ φτερὰ καὶ πέταξε κατὰ τὸ δάσος ψιθυρίζοντας:

— Καλύτερα ἄς μοῦ λείπουν πιὰ οἱ σχέσεις μὲ τέτοια ζηλιάρικα καὶ πρόστυχα πουλιά!

(Μύθοι καὶ Διηγήματα)

ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ὁ δικός σου μὲ φθάνει, εἶπε ὁ Τό. Πάρε λοιπὸν καὶ διάβασε.

Ὁ κ. Ντελαλάντ ἔσπασε τὴν σφραγίδα καὶ διάβασε τὶς ἀκόλουθες γραμμές, χαραγμένες μὲ τὸ χέρι τοῦ ἴδιου τοῦ Νγκουγιὲν σὲ ἀρκετὰ καλὰ γαλλικά:

«Ἐμεῖς, ὁ Νγκουγιὲν-Τρὶ Λουόγκ, προσωρινὰ ἔκπτωτοι ἀπὸ τοὺς τίτλους μας τοῦ μανδαρίνου καὶ τοῦ αὐθέντη τοῦ Ριὰν-Τὲ ἀπὸ τὶς γαλλικὲς ἀρχές, κάνουμε γνωστὰ τὰ ἀκόλουθα στὸν διοικητὴ τοῦ Γιὲν Μπάϋ:

»Διοικητή, κρατῶ τὴν κόρη σου στὰ χέρια μου. Δεχόμαστε νὰ στὴ δώσουμε πίσω μὲ τοὺς ἀκόλουθους ὅρους:

»Θὰ μᾶς καταβάλῃς εἴκοσι χιλιάδες πιάστρα σὲ νομίσματα χρυσᾶ ἤ ἀργυρᾶ, καὶ ἡ κυβέρνησή σου θὰ μᾶς ξαναδώσῃ πίσω τοὺς τίτλους μας καὶ τὸ φεουδό μας τοῦ Γιὲν-Τὲ μαζὶ μὲ τοὺς ἀγροούς του, τὰ δάση του καὶ τὰ χωριά του.

»Ἀπαιτοῦμε νὰ μᾶς ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα νὰ ἔχουμε τὴ δική μας χωροφυλακή, νὰ εἴμαστε ὠπλισμένοι καὶ νὰ φέρουμε ἀντίσταση σὲ ὁποιον δοκιμάσει νὰ μᾶς ἐπιτεθῇ.

»Δὲν θὰ πληρώνουμε στὸ μέλλον κανένα φόρο. Θὰ ἔχουμε τὴν ἀξίωση νὰ γίνουνται στὴν περιοχή μας ὅλα τὰ δημόσια ἔργα ποὺ γίνουνται καὶ στὶς ἄλλες, δηλαδὴ σχολεῖα γιὰ τοὺς ἰθαγενεῖς, γεφύρια, δρόμοι κτλ.

»Ἂν οἱ ὅροι αὐτοὶ σᾶς φαίνουνται ἀπαράδεκτοι στὴν κυβέρνησή σου καὶ σὲ σένα, καὶ ἂν τὴν δεκάτη τετάρτη ἡμέρα αὐτοῦ τοῦ φεγγαριοῦ δὲν λάβουμε στὰ χέρια μας τὰ χρήματα μαζὶ μὲ τὸ ἔγγραφο τοῦ γενικοῦ διοι-

Ἔσπασε τὴ σφραγίδα καὶ διάβασε τὶς ἀκόλουθες γραμμές.

(Σελ. 449, στ. β'.)

κητῆ ποὺ θὰ μᾶς διαβεβαιώνῃ ὅτι θὰ μᾶς δοθοῦν πάλι οἱ τίτλοι μας καὶ τὰ φέουδά μας, τότε τὸ αἷμα τῆς κόρης σου ἂς πέσῃ στὸ κεφάλι σου.

»Εἶπα καὶ περιμένω ἀπάντησῃ στὴν προθεσμία ποὺ ὥρισα, ἀλλέως θὰ θεωρήσουμε ὅτι ἡ συμβιβαστικὴ αὐτὴ πρόταση δὲν ἔγινε καὶ δὲν κοινοποιήθηκε.

»Εἴθε ἡ σοφία τοῦ Βούδδα νὰ σὲ φωτίσῃ γιὰ τὸ καλό σου».

Ὁ κ. Μπαμπερζέ, ποὺ διάβαζε πάνω ἀπὸ τοὺς ὤμους τοῦ διοικητῆ, μὲ βία συγκρατοῦσε τὴν ἀγανάκτησή του καὶ δάγκωνε τὸ μουστάκι του μὲ λύσσα, ἐνῶ μιὰ θολὴ ὁμίχλη ἀπὸ δάκρυα, δάκρυα ἀπελπισίας καὶ θυμοῦ, θάμπωνε τὰ μάτια τοῦ κ. Ντελαλάντ.

Τί μαρτύριο γιὰ τὴν καρδιά του, καρδιὰ πατέρα καὶ καρδιὰ πατριώτη! Ἡ καρδιὰ τοῦ πατέρα τὸν συμβούλευε νὰ δεχθῆ ὅλους τοὺς ὅρους τοῦ Νγκουγιὲν ὅσο κι' ἂν ἦταν ἀπαρέδεκτοι. Ἡ καρδιὰ τοῦ Γάλλου, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, τὸν ἔσπρωχνε νὰ τοὺς ἀποκρούσῃ μὲ ἀγανάκτησῃ ὁποιο κι' ἂν ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα. Πραγματικὰ ποτὲ ὁ Νγκουγιὲν δὲν εἶχε δείξει τόσο κυνισμό, οὔτε τέτοιες ἐξωφρενικὲς καὶ προσβλητικὲς ἀπαιτήσεις.

Αὐτὸ ποὺ ἔδειχνε ἀκόμη μεγαλύτερη τὴν ἀναίδειά του δὲν ἦταν οὔτε ἡ ἀμνηστεία ποὺ ζητοῦσε, οὔτε τὰ λύτρα. Ἦταν ἡ ἀπαίτησή του νὰ ἔχῃ τὸ ἀπόλυτο δικαίωμα νὰ σχηματίσῃ κράτος ἐν κράτει καὶ νὰ ἀναδιοργανώσῃ τὰ ἀνταρτικά του σώματα κάτω ἀπὸ τὰ μάτια τῶν Γάλλων ὥσπου νὰ τοῦ παρουσιαστῆ ἡ κατάλληλη εὐκαιρία νὰ γυρίσῃ πάλι τὰ ὅπλα ἐναντίον των.

Ἦταν δυνατὸ νὰ γίνῃ δεκτὸ ἕνα τέτοιο τελεσίγραφο;

«Ποτὲ» σκεπτόταν ὁ κ. Ντελαλάντ.

Ὁ Τὸ ἔμοιαζε νὰ εὐφραίνεται βλέποντας τὴν ἀγωνία ποὺ ζωγραφιζόταν καθαρὰ στὸ ἀλλοιωμένο πρόσωπο τοῦ διοικητῆ.

— Θὰ πᾶς νὰ συναντήσῃς τὸν ἀρχηγό σου; τὸν ρώτησε ὁ κ. Ντελαλάντ ὅταν μπόρεσε νὰ συνέλθῃ κάπως καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τὶς σκέψεις του.

— Ναί.

— Μὲ ποιὸν θὰ τοῦ στείλω τὴν ἀπάντησῃ στὴν προθεσμία ποὺ ὁρίζει μὲ τὸ γράμμα του;

—Ἀναλαμβάνω νὰ τοῦ τὴν πάω ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Πόσες μέρες σοῦ χρειάζονται γιὰ νὰ πᾶς νὰ τὸν συναντήσῃς;

— Δυὸ μέρες.

— Ἡ προθεσμία ἀρχίζει ἀπὸ σήμερα, δὲν εἶναι ἔτσι;

—Ἀπὸ σήμερα.

— Λοιπὸν σὲ δώδεκα μέρες ἀπὸ σήμερα θὰ ἔρθῃς νὰ πάρῃς τὴν ἀπάντησῃ.

— Ποῦ νὰ ἔρθω;

—Ἐδῶ, στὸ ἴδιο μέρος.

«Ὅλοι οἱ κάτοικοι εἶχαν πέσει μπρούμυτα καὶ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι του ἀπ' τὸ χῶμα».

Ὁ ἰθαγενὴς κοίταξε ἐξεταστικὰ τὸν κ. Ντελαλὰντ σὰ νὰ φοβόταν μήπως τοῦ ἔστηναν καμμιὰ παγίδα· ὕστερα ὑποσχέθηκε ὅτι τὴν ὡρισμένη ἡμέρα θὰ ξαναβρισκόταν πάλι στὸ ἴδιο μέρος κι' ἔφυγε ὅπως εἶχε ἔρθει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

Ἡ σφηκοφωλιὰ

Ἡ αὐγή, πιὸ σταχτιὰ καὶ σκοτεινὴ ἀπὸ χειμωνιάτικο σούρουπο, ἔρριχνε τὸ κρύο φῶς της ἀπάνω στὶς φτωχικὲς καλύβες τοῦ Ποῦ-Γιὲν-Μπίν, τὴ μεγάλη κωμόπολη τοῦ Σόγκ-Κόῦ, ὅπου τὴν προηγουμένη ἡμέρα τὸ ἀπόσπασμα, γελασμένο ἀπὸ τὴν ψευτο-προδοσία τοῦ Τριὲν-Κόατ, εἶχε πάει μὲ τὴν ἰδέα πὼς θὰ πετύχαινε τὸν Νγκουγιὲν μαζὶ μὲ τὴ συμμορία του μέσα στὴν παλιὰ παγόδα κοντὰ στὴ γέφυρα.

Κάτω στὴ ρεμματιά, ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ τοῦ Ποῦ Ντοὰν ἄρχισε νὰ λάμπῃ ἀνάμεσα στοὺς βάλτους. Τὸ χωριὸ ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ ξυπνάῃ.

Τὰ μαγαζιὰ ἄρχισαν ν' ἀνοίγουν καὶ οἱ ἔμποροι τακτοποιοῦσαν καὶ συγύριζαν τὸ ἐμπόρευμά τους.

Καθισμένοι σταυροπόδι, οἱ τεχνίτες κατεργάζονταν τὸ ξύλο, τὸ καλάμι, τὸ ἐλεφαντόδοντο, καὶ οἱ γυναῖκες χτυποῦσαν ρυθμικὰ τὸ χτένι τοῦ ἐργαλειοῦ τους ὅπου ὕφαιναν τὸ μετάξι καὶ τὸ λινό.

Ὡστόσο ὅλη αὐτὴ ἡ δουλειὰ γινόταν μὲ φανερὴ νευρικότητα καὶ μὲ συχνὲς διακοπές. Οἱ τεχνίτες κι' οἱ γυναῖκες σηκώνονταν κάθε τόσο κι' ἔρριχναν ματιὲς στὸ δρόμο. Τὰ παιδιὰ γέμιζαν τὰ σοκκάκια καὶ, γιὰ νὰ ξεγελάσουν τὴν ἀνυπομονησία τους μασσούλιζαν ρίζες ἀπὸ νούφαρα ἢ πιπίλιζαν κομματάκια ἀπὸ ζαχαροκάλαμο.

Ἐπὶ τέλους τρεῖς δυνατοὶ κτύποι ἀκούστηκαν καὶ ὅλος ὁ κόσμος σηκώθηκε στὸ πόδι καὶ βρέθηκε στοὺς δρόμους.

Ἀπὸ μακρυὰ ἀκούγονταν ταμπούρλα καὶ σάλπιγγες, ἀνακατεμμένα μὲ τὰ μουγγρητὰ τῶν τρομαγμένων βουβαλιῶν καὶ τὰ ἄγρια γαυγίσματα τῶν σκύλων.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ εἶχαν παραταχθεῖ σιωπηλοὶ σὲ μακρυὲς σειρὲς ἀπὸ τὴ μιὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ δρόμου, βαστώντας μὲ τὴ βία ἀπὸ τὰ ροῦχα τὰ παιδιά τους ποὺ ἤθελαν νὰ τοὺς ξεφύγουν. Καὶ νά, ἡ βαρειὰ πόρτα τοῦ ἐξωτερικοῦ τείχους ἀνοίγει μὲ μεγάλο τρίξιμο καὶ ὁ Λιτουόγκ καὶ οἱ προεστοί, ντυμένοι μὲ τὶς ἐπίσημες στολές τους, βγαίνουν νὰ ὑποδεχθοῦν τὴν πομπὴ ποὺ πλησιάζει —ναί, αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Λιτουόγκ, ποὺ τὸ περασμένο μόλις βράδυ εἶχε προσκυνήσει τὸν Μπαμπερζὲ καὶ τοῦ εἶχε βάλει ὅρκο σ' ὅλους τοὺς θεοὺς πὼς οἱ πειρατὲς δὲν θὰ πατοῦσαν ποτὲ τὸ πόδι τους στὸ Ποῦ-Γιὲν-Μπίν καὶ πὼς ἂν παρουσιαζόταν ὁ Νγκουγιὲν θὰ τὰ ἔβρισκε πολὺ ἄσχημα μαζί του.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΖΟΥΛΗ

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Φυλλομέτρησε γρήγορα τὸ βιβλιαράκι, βρῆκε τὸ μέρος ποὺ ἤθελε κι' ἄρχισε νὰ τοὺς διαβάζῃ:

«Βρισκόμουν κάτω ἀπὸ θόλο εἴκοσι περίπου πόδια ψηλό, καὶ μπορῶ νὰ βεβαιώσω πὼς τίποτα δὲν ὑπάρχει σ' ὅλο τὸ νησὶ πιὸ ὡραῖο κι' ἀξιοθαύμαστο ἀπ' αὐτὸ τὸ ὑπόγειο. Τὸ φῶς τῶν δυὸ κεριῶν ποὺ εἶχ' ἀνάψει, ἔκανε χίλια παιχνίδια καθὼς ἔπεφτε πάνω στοὺς τοίχους. Δὲν ἤξερα πῶς νὰ ἐξηγήσω τὸ φαινόμενο κι' ἔλεγα πὼς ἐκεῖ μέσα θὰ ὑπῆρχαν διαμάντια ζαφείρια κι' ἄλλα πολύτιμα πετράδια, ἢ χρυσάφι, ποὺ μοῦ φαινόταν καὶ τὸ πιθανώτερο. Τελοσπάντων εἶναι ἡ ὡραιότερη σπηλιὰ ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῆ. Τὸ ἔδαφός της εἶναι ὁμαλό, χαλικόστρωτο. Οὔτε ἴχνος ἑρπετοῦ, καμμιὰ ἀναθυμίασῃ, καμμιὰ ὑγρασία».

Ἡ ἀνάγνωσῃ αὐτὴ ἔκαμε τὸν κ. Κλοακὲν νὰ πάρῃ ἀπόφασῃ ὁριστική.

— Λοιπὸν δὲν θὰ ποῦμε τίποτα στὸν Παῦλο, εἶπε. Θ' ἀναζητήσουμε κρυφὰ αὐτὴ τὴ σπηλιὰ ποὺ περιγράφεται στὸ βιβλίο, κι' ἂν τὴ βροῦμε, κανένας πιά, οὔτε ὁ πιὸ δύσπιστος, δὲν θὰ μπορῇ ν' ἀμφιβάλλῃ.

ΙΘ'.

Ἡ ἀρχαιολογία ἔχει καὶ τοὺς κινδύνους της

Ἡ σπηλιὰ δὲν ἀνακαλύφθηκε μὲ ὅση εὐκολία καὶ τὸ φρούριο, ὅπως ὀνομάζει ὁ Ροβινσὼν τὴν πρώτη του κατοικία.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Κλοακὲν μὲ τὴν Ἀνθὴ καὶ τὸ Χάνδο ξεκίνησαν μὲ τὸ σκοπὸ νὰ βροῦν τὴ σπηλιά. Πῆραν μαζί τους πελέκια, ἀξίνες καὶ σχοινιά, χωρὶς νὰ ξεχάσουν νὰ πάρουν καὶ κεριά, ἀπὸ κεῖνα ποὺ κατασκεύαζαν οἱ ἄποικοι, καθὼς καὶ πολλὰ κουτιὰ σπίρτα. Τοῦ κάκου ὅμως ἔψαξαν στὰ βραχώδη μέρη τοῦ νησιοῦ· πουθενὰ δὲν βρῆκαν κάτι ποὺ νὰ μοιάζῃ μὲ εἴσοδο σπηλιᾶς. Τὴν ἴδια ἀποτυχία εἶχαν καὶ τὶς ἀκόλουθες ἡμέρες.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς οἱ πληροφορίες ποὺ εἶχαν, ἦταν πολὺ λιγώτερο ἀκριβεῖς ἀπὸ κεῖνες ποὺ τοὺς βοήθησαν ν' ἀνακαλύψουν τὸ φρούριο. Τὸ βιβλίο ἔλεγε μόνο πὼς ἡ σπηλιὰ ἦταν «στὸ δάσος»· πὼς ἡ εἴσοδός του, πολὺ χαμηλή, κρυβόταν «πίσω ἀπὸ ἕνα μεγάλο βράχο»· κι' ἀκόμα πὼς ὁ βράχος αὐτὸς ἦταν «σκεπασμένος ἀπὸ θάμνους», ποὺ ὁ Ροβινσὼν χρειάσθηκε νὰ τοὺς κόψῃ, γιὰ νὰ παρατηρήσῃ τὴ σπηλιά, ὕστερ' ἀπὸ πολλὲς ἐπισκέψεις σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος. Μέσα σὲ διακόσια χρόνια οἱ θάμνοι αὐτοὶ εἶχαν βέβαια καιρὸ νὰ ξαναφυτρώσουν κι' ἴσως νὰ γίνουν δέντρα μεγάλα. Γι' αὐτὸ οἱ τρεῖς ἐξερευνητὲς εἶχαν σχεδὸν ἀπελπισθεῖ πὼς μποροῦσαν νὰνακαλύψουν τὸ μαγικὸ ἐκεῖνο «κρησφύγετο». Ὁπωσδήποτε, δὲν ἀποφάσιζαν νὰ παραιτηθοῦν ἀπ' τὸ σκοπό τους. Εἶχαν ἀκόμα τὴν ἐλπίδα πὼς μποροῦσε νὰ τοὺς βοηθήσῃ ἡ τύχη κι' ἐξακολούθησαν νὰ ψάχνουν μ' ἐπιμονή.

Γιὰ πολλὲς ἡμέρες, μαζὶ πάντα κι' οἱ τρεῖς, τριγύριζαν τὰ δάση, ἔψαχναν τοὺς θάμνους, χτυποῦσαν τὸ γρανίτη τῶν βράχων γιὰ νὰ ἰδοῦν μὴν ἀντηχῇ πουθενὰ σὰν κενός· καὶ προπάντων δὲν ἄφιναν «μεγάλο βράχο» χωρὶς νὰ τὸν τριγυρίσουν καὶ νὰ κόψουν τὰ δεντράκια ποὺ φύτρωναν τυχὸν πάνω του. Ἀλλὰ τὸ νησί τους ἦταν μεγάλο, τὰ δάση πυκνά, οἱ βράχοι πολλοί, κι' ἡ κουραστικὴ ἐξερεύνησῃ θὰ παρατεινόταν ἴσως πολὺ χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἂν ἕνα παράξενο σημάδι δὲν παρουσιαζόταν ξαφνικὰ νὰ δδηγήσῃ τοὺς ἐξερευνητές μας.

Τὸ σημάδι αὐτὸ τὸ ἀνακάλυψε ἡ Ἀνθὴ κι' ἦταν μιὰ σειρὰ ἀπὸ χαρακιές, ἀρκετὰ πρόσφατες, καμωμένες κατὰ διαστήματα στοὺς κορμοὺς τῶν πιὸ μεγάλων δέντρων. Μ' αὐτὲς τὶς χαρακιὲς φαινόταν πὼς κάποιος σημείωνε ἕνα δρόμο ποὺ ἤθελε νὰ τὸν ξαναβρῇ.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη βρισκόνταν κατὰ τὰ βορεινά, ὄχι μακρυὰ ἀπὸ τὸν Ὅρμο τῶν Ἰχνῶν — ὅπως ἔλεγαν ἀκόμα τὸν ὅρμο ὅπου εἶχαν παρατηρήσει τὶς πατημασιὲς ἐκεῖνες τοῦ ξυπόλυτου ἀνθρώπου — σ' ἕνα μέρος δηλαδὴ τοῦ νησιοῦ ποὺ δὲν συχναζόταν καθόλου.

Ποιὸς ἄραγε εἶχε σημαδέψει ἔτσι τὰ δέντρα; Ὁ κ. Κλοακὲν σκέφθηκε πὼς πιθανὸ νὰ ἦταν κάποιος ἀπὸ τοὺς ναῦτες ἢ τοὺς στρατιῶτες τῆς «Ἥρας», ποὺ ἴσως νἄχε ἀνακαλύψει κατὰ τύχη πρὶν ἀπ' αὐτοὺς τὴ μαγικὴ σπηλιὰ κι' εἶχε κάνει τὰ χαράκια ἐκεῖνα στὰ δέντρα γιὰ νὰ βρίσκῃ ὅταν ἤθελε τὸ δρόμο. Ἡ ὑπόθεσῃ ἦταν πολὺ λογική. Ὁ Χάνδος μάλιστα συνδύασε μ' αὐτὴν καὶ τὸ γεγονὸς τῶν Ἰχνῶν, ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμα ἐξηγηθεῖ. Ἴσως γι' αὐτό, εἶπε, δὲν φανερώθηκε ὁ ἄγνωστος ποὺ εἶχαν ἰδεῖ τὶς πατημασιές του στὸν ὑγρὸ ἄμμο. Γιατὶ τότε θἀναγκαζόταν νὰ φανερώσῃ καὶ τὴν ἀνακάλυψή του, ποὺ θὰ εἶχε λόγους νὰ τὴν κρατῇ μυστική.

Ὁπωσδήποτε, τὰ σημάδια ἐκεῖνα κάπου θὰ ὁδηγοῦσαν. Καὶ μὲ τὴν περιέργεια, μὲ τὴν ἐλπίδα, μὲ τὴν ἀνακούφισῃ ἀκόμα ἐξερευνητῶν, ποὺ δυὸ ἑβδομάδες τώρα δὲν εἶχαν ἀνακαλύψει τίποτα, τ' ἀκολουθησαν. Περπάτησαν ἔτσι ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας καὶ βεβαιώθηκαν πὼς ἀκολουθοῦσαν πραγματικὼς ἴχνη δρόμου χαραγμένα ἀπὸ χέρι ἀνθρώπινο. Ὅλες οἱ χαρακιὲς ἦταν στὸ ἴδιο ὕψος, πάνω σὲ δέντρα τοῦ ἴδιου εἴδους, ποὺ οἱ κορμοί τους εἶχαν τὸ ἴδιο σχεδὸν πάχος. Κι' ἦταν τόσο μεγάλες, τόσο καταφανεῖς, ὥστε θἄλεγες πὼς ἔτυναν μᾶλλον γιὰ κοινὴ χρῆσῃ παρὰ γι' ἀτομική.

Ὕστερ' ἀπὸ μισὴ ὥρα οἱ ἐξερευνητές, ἀκολουθώντας τὰ σημάδια, ἔφτασαν σ' ἕνα μέρος γυμνό, μπροστὰ σ' ἕναν ἐπίσης γυμνὸ βράχο. (Ἀκολουθεῖ)

Ο ΑΤΥΧΟΣ ΨΑΡΑΣ

—Ἰδὲς τί ἔπιασα! ἕνα κουτὶ ἀπὸ σαρδέλλες ἄδειο! Ἂν εἶχε μέσα τουλάχιστο μιά, θὰ τὴν ἔρριχνα στὸ καλάθι μου καὶ δὲν θὰ γύριζα ἀπ' τὸ ψάρεμα ντροπιασμένος!..

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΚΑΜΜΙΑ ζωὴς ἄλλη γιορτὴ δὲν μοῦ ξυπνᾷ τόσο ζωηρὲς κι' ὡραῖες παιδικὲς ἀναμνήσεις ὅσο ἡ γιορτὴ τῆς Παναγίας—τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου — τὸν Δεκαπενταύγουστο. Γιατὶ στὴν πατρίδα μου, τὴ Ζάκυνθο, τὴν ἡμέρα αὐτὴ πανηγύριζε ἡ μεγαλύτερη, ἡ πλουσιότερη κι' ὡραιότερη ζακυνθινὴ ἐκκλησιά, ἡ Φανερωμένη, ποὺ ἦταν στὴ γειτονιά μου, κι' ἀπὸ μικρὸ παιδὶ πήγαινα κάθε χρόνο στὸν ἑσπερινὸ καὶ στὴ λειτουργία, ποὺ γίνουνταν μὲ μιὰν ἀφάνταστη ὀμορφιὰ καὶ μεγαλοπρέπεια.

Μεταχειρίσθηκα χρόνους παρωχημένους: πανηγύριζε, ἦταν, γίνουνταν... Ὡστόσο ἡ Φανερωμένη ὑπάρχει ἀκόμα ἐκεῖ καί, μολονότι ἀκούω πώς, ἐπειδὴ κινδυνεύει νὰ καταστραφῆ, δὲν θὰ λειτουργιέται πιὰ ἀλλὰ θὰ γίνῃ μουσεῖο χριστιανικῆς τέχνης, ὁποθέτω πὼς ἀκόμα πανηγυρίζει κάθε Δεκαπενταύγουστο. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε! Καμμιὰ σημερινὴ λειτουργία, καμμιὰ τελετὴ στὴ Φανερωμένη δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ εἶναι σὰν τὶς ἀξέχαστες ἐκεῖνες ποὺ χαιρόμουν στὰ παιδικά κι' ἐφηβικά μου χρόνια. Καὶ πρῶτα-πρῶτα, ἡ ὡραία παλιὰ ἐκκλησιὰ— θαῦμα ἀρχιτεκτονικῆς, ξυλογλυπτικῆς, χρυσοχοΐας καὶ ζωγραφικῆς—ἦταν ἀκόμα ἄθικτη. Δὲν εἶχαν γίνει οἱ μεγάλοι σεισμοὶ ποὺ τὴ ῥήμαξαν, οὔτε εἶχε παραμεληθεῖ ἀπὸ τὴν κατοπινὴ φτώχεια σὲ βαθμὸ ποὺ νὰ μὴ διορθώνουν οὔτε τὰ κεραμίδια της καὶ νἀφίνουν τὰ νερὰ τῆς βροχῆς νὰ πέφτουν μέσα στὸ ταβάνι, νὰ τὸ σαπίζουν καὶ νὰ καταστρέφουν τὶς πελώριες ἐκεῖνες καὶ θαυμάσιες ζωγραφιὲς τῶν Δοξαράδων πού, μέσα σὲ ξυλόγλυπτες ἐπίχρυσες κορνίζες μὲ τόσο καλλιτεχνικὰ σχήματα, στόλιζαν αὐτὸ τὸ ταβάνι.

Ἔπειτα, δεσπότης στὴ Ζάκυνθο ἦταν τότε ὁ Νικόλαος Κατραμῆς, ὁ πιὸ ὡραῖος, ὁ πιὸ μεγαλοπρεπής, ὁ πιὸ αἰθέριος δεσπότης ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστῆ! Αὐτὸς λειτουργοῦσε στὴ Φανερωμένη τὸν Δεκαπενταύγουστο. Καὶ τὸν περιστοίχιζαν διαλεχτοὶ παπάδες καὶ διάκοι τῆς χώρας—ποιὸς ζῇ σήμερα ἀπ' αὐτούς;—καὶ δυὸ μεγάλοι χοροὶ ἀπὸ τοὺς πιὸ καλλίφωνους ζακυνθινοὺς ψαλτάδες.

Ἡ ἐκκλησιὰ ὅλη ἔλαμπε, ἀστραφτε, θάμπωνε σὰ «νεόκοπο νόμισμα» ποὺ λένε. Δὲν ὑπῆρχε γωνίτσα ποὺ νὰ μὴ βλέπῃς ἕνα καλλιτέχνημά — μανουάλι, καντήλι, πολυκάντηλο, πολυέλαιο, εἰκόνα, διάκοσμο. Ἀκόμα καὶ τὰ καρφιά, πάνω ἀπ' τὰ κομψὰ στασίδια, ὅπου κρεμούσαμε τὰ καπέλλα μας, ἦταν καλλιτεχνήματα. Ἀπὸ δῶ ἡ σημαία τῆς ἐκκλησιᾶς, διπλωμένη, πελώρια, ἀπὸ ἄσπρο καὶ κόκκινο μεταξωτό, μὲ μιὰ χρυσὴ σφαῖρα στὴν κορφὴ τοῦ κονταριοῦ σὰν κεφάλι παιδιοῦ. Ἀπὸ κεῖ τὸ λάβαρό της, χρυσοκέντητο, κρεμασμένο κάτω ἀπὸ ἕνα μεγάλο ἀσημένιο σταυρό. Καὶ στὴ μέση ὁ Ἐπιτάφιος μὲ τὴ νεκρὴ Παναγία.

Ἔ, αὐτὸς ὁ Ἐπιτάφιος κι' ἂν ἦταν θαῦμα! Ποτέ μου δὲν εἶδα τίποτα λαμπρότερο. Φαντασθῆτε πάνω σ' ἕνα βάθρο τριπλό, ποὺ σχημάτιζε ἕτσι ὁλόγυρα τρία σκαλιὰ σὰ μαρμαρένια, ἕνα μακρουλὸ τραπέζι ταπεταρισμένο ὡς κάτω μὲ βυσσινὶ βελοῦδο, στολισμένο στὶς τέσσερις πλευρὲς μὲ χρυσὲς γκυρλάντες καὶ στρωμένο μὲ κάτασπρο σκέπασμα. Στὶς τέσσερις ἄκρες του τέσσερις κολοννίτσες, βελουδένιες ἐπίσης καὶ χρυσές, κι' ἀπὸ πάνω ἕνα πελώριο κουβούκλιο, χρυσὸ κι' αὐτὸ καὶ βελουδένιο, μὲ χρυσὲς καμπανίτσες γύρω-γύρω σὰν κρόσσια καὶ μὲ διπλὸ σταυρὸ στὴν κορφή. Σ' αὐτὸ τὸ τραπέζι μὲ τὸ κουβούκλιο, σὰν σ' ἕνα βασιλικὸ κλινάρι, ἔστηναν κάθετο τὸ εἰκόνισμα τῆς νεκρῆς Παναγίας, ζωγραφισμένο κι' ἀπ' τὶς δυὸ μεριὲς τοῦ περικομμένου ξύλου—μιᾶς ὡραίας ἐπιλωμένης Παναγίας μὲ μεγάλο χρυσὸ φωτοστέφανο καὶ μὲ σταυρωμένα χέρια... Ὁ ἁρμονικὸς συνδυασμὸς τῶν χρωμάτων—χρυσό, καφετί, βυσσινί, μενεξελί, γιατὶ ὅ,τι φαινόταν ἀπὸ μέσα ἦταν φοδραρισμένο μὲ μενεξελὶ μεταξωτὸ—ἡ ἀμίμητη ξυλογλυπτική, τὸ σχῆμα, τὸ ντύσιμο, ἡ ταπετσαρία, ὅλα, ἔκκαναν τὸν Ἐπιτάφιο τῆς Φανερωμένης καλλιτέχνημα μοναδικό. Ἐνῶ ἦταν τόσο ὀγκῶδες καὶ βαρὺ πρᾶγμα—τέσσερις ἄντρες τὸν φορτωνόνταν στοὺς ὤμους ὅταν τὸν λιτάνευαν—φαινόταν τόσο ἐλαφρό, ποὺ κι' ἕνα παιδὶ θὰ ἐνόμιζε πὼς μπορεῖ νὰ τὸν σηκώσῃ. Κι' ἐνῶ θὰ ὁρκιζόσουν πὼς μόλις εἶχ' ἔρθει ἀπ' τὸ Παρίσι ἢ ἀπὸ τὴ Βενετία, μὲ πόση ἔκπληξη ἄκουγες πὼς εἶχε κατασκευασθεῖ τὸν περασμένο αἰῶνα στὴ Ζάκυνθο, ἀπὸ ντόπιους τεχνίτες, ποὺ εἶχαν πάρει καὶ τελειοποιήσει τὸ σχέδιο ἀπὸ ἄλλον, πιὸ παλιὸ ζακυνθινὸ Ἐπιτάφιο!

Ἀλλὰ μήπως κι' ἡ ἐκκλησιὰ ὁλάκερη δὲν ἦταν καμωμένη ἀπὸ ντόπιους; Οἱ ἀρχιτέκτονες ποὺ τὴ σχεδίασαν— μὲ ἁπλὸ ρυθμὸ βασιλικῆς, χωρὶς θόλο, χωρὶς στοές, μὲ τὸ τέμπλο πάνοπτο ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, μὲ τὸν δίπατο καφασωτὸ γυναικωνίτη ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ μὲ τὴ διπλὴ ὁλόγυρα σειρὰ τῶν στασιδιῶν — οἱ ζωγράφοι ποὺ ζωγράφισαν τοίχους καὶ ταβάνι, οἱ ξυλογλύπτες κι' οἱ χρυσωτὲς τοῦ τέμπλου, οἱ χρυσοχόοι, οἱ ἀσημοσκαλιστές, ὅλοι ἦταν ζακυνθινοί. Ἡ ἐκκλησία χτίσθηκε τὰ μέσα τοῦ ΙΗ' αἰώνα (χίλια ἑφτακόσια τόσα)· καὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὴ Ζάκυνθο οἱ τέχνες αὐτὲς βρισκόνταν σὲ μιὰ μεγάλη ἀκμή.

Τ' ὡραιότερο ὅμως στολίδι τῆς καταστόλιστης γιορτινῆς ἐκκλησιᾶς ἦταν ὁ Δεσπότης ὁ Κατραμῆς! Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἔμπαινε μὲ τὴν ἀκολουθία του, ψηλός, λεπτός, γεμάτος μεγαλεῖο καὶ χάρη—καὶ δὲν φοροῦσε παρὰ τὸ μαῦρο του ράσο καὶ τὰ ἐπανωκαλύμμαυχο—ἔβλεπες ἀμέσως τὸν ἡγεμόνα. Μπαίνοντας μὲ τὸ βασιλικό του βῆμα, ψιθύριζε μιὰ προσευχή— «ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τῆς δόξης σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκον σου...» — ἔκανε τὸ σταυρό του, γυρίζοντας εὐλογοῦσε τὸν κόσμο — οἱ χοροὶ ἔψαλλαν «τὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα ἡμῶν, Κύριε φύλαττε...»—καὶ καθόταν σὲ μιὰν ὡραία πολυθρόνα δίπλα στὸν ἀψηλό του θρόνο. Περίμενε λίγο ὡς νὰ ντυθοῦν οἱ διάκοι... Ἀξαφνα σηκωνόταν, ὁ εὐταξίας του κι' ὁ τελετάρχης τοῦ περνοῦσαν τὸν μενεξελί του μανδύα μὲ τὴν οὐρά. Ἔβγαιναν οἱ δυὸ διάκοι, ντυμένοι στὰ κόκκινα καὶ τὰ χρυσά, μὲ τὰ δικηροτρίκηρα ἀναμμένα. Τὸν προσκυνοῦσαν, τὸν περιστοίχιζαν. Ὁ Δεσπότης, μὲ τὸ βασιλικό του βῆμα, ἐρχόταν μαζί τους νὰ σταθῆ μπροστὰ στὴν Ὡραία Πύλη γιὰ «νὰ πάρῃ καιρὸ»—ὅπως λένε αὐτὴ τὴ μυστικὴ δέησή ποὺ κάνουν στὴν ἀρχὴ ἐκεῖνοι ποὺ θὰ λειτουργήσουν. Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἄρχιζε ἡ τελετή. Μὲ τὸ «εὐλογητὸς ὁ Θεὸς» ποὺ ψιθύριζε ὁ Δεσπότης, οἱ χοροί, ἀργὰ-ἀργά, ἄρχιζαν νὰ μελῳδοῦν; «Ἐν τῷ ναῷ ἑστῶτες τῆς δόξης σου, ἐν οὐρανῷ ἑστάναι νομίζομεν...» Λοιπόν, ὅταν ἄκουγα αὐτὰ τὰ λόγια, μέσα στὴ Φανερωμένη μὲ τὸν Ἐπιτάφιο τῆς Παναγίας, τὴν ὥρα ποὺ ὁ Δεσπότης ὁ Κατραμῆς μὲ τὸ μανδύα του, μὲ τοὺς διάκους του, «ἐπαιρνε καιρὸ» μπροστὰ στὴν Ὡραία Πύλη, μοῦ φαινόταν ἀληθινὰ πὼς βρισκόμουν στὸν οὐρανό.

Θὰ ἐξακολουθήσω.

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΕ ΜΙΑ ΜΙΚΡΟΥΛΑ

Κι' ἔγινε ἡσυχα κι' ἁπλὰ
ὡς ὅλα τὰ μεγάλα...,
Μᾶς ἔφυγες, μικρούλα μας,
γιὰ κόσμους μαγεμένους
Κόσμους ὀνειροφάνταστους
τῶν Χερουβεὶμ πατρίδες
Ἄγγελος, σύ, σὲ ἄγγελους
κοντὰ ἀσπροντυμένους...

Χαμόγελα ἐμοίραζες
τριγύρω σου σὰν ζοῦσες
Χαρίζοντάς μας τὴ χαρὰ—
στὰ χέρια ποὺ κρατοῦσες...
Ποῦχε φωλιὰ τὰ μάτια σου
τὰ δυὸ τὰ ζαφειρένια
Ποὺ μᾶς φωτίζαν... Οὐρανοὶ
χωρὶς νέφος κανένα.

Μονάχα νὰ σὲ βλέπουμε
ἀρκοῦσε... Κι' ἡ χαρά μας
Γυρνοῦσε πάλι στὴ καρδιὰ—
κι' ἂς τὴν ἐδέρναν πόνοι...
Καὶ *τώρα*; Τώρα θάνατος,
ἡ θλίψη, μᾶς; πλακώνει
Κι' εἶναι τὸ σπίτι ἔρημο...
κι' εἶναι βουβὴ ἡ φωλιά μας—

Τὰ μάτια τοῦ πατέρα μας,
μικρούλ' ἀγαπημένη,
Γεννᾶν μαῦροι οὐρανοί...
καὶ συχνοτρέχουν δάκρυα
Καὶ ἡ μαννούλα ἡ φτωχὴ
στὴ θλίψη βυθισμένη
Ἀμίλητη κι' ἀγέλαστη
σενάζει σὲ μιὰν ἄκρια...

Στὴν καμαρούλα μας—οἱ δυὸ
ποὺ μέναμε— τὰ βράδυα
Σὲ ὀνειροφαντάζομαι
λευκὴ μσ' στὰ *σκοτάδια*...
Κι' εἶσαι κεῖ μέσα ζωντανή,
μικρούλα παθαμένη.
Στοὺς τοίχους, στοὺς καθρέφτες μας
ἡ ὀμορφιά σου μένει...

Ἂς ἦταν, ἀδελφούλα μου,
νὰ μᾶς ξαναγυρνοῦσες
Κι' ἄχ! τὸ λευκό σου τ' ὄραμα
ν' ἀντίκρυζα σιμά μου...
—Μ' ἀλίμονο... Μοῦ ἔρχεσαι
μονάχα στὰ *ὄνειρά μου*!..
Τοῦ τάφου τὴν κρυόκετρα
ἂς ἦταν νὰ πετοῦσες...

Μά... Ἔγινε ἡσυχα κι' ἁπλὰ
ὡς ὅλα τὰ μεγάλα...
Μᾶς ἔφυγες, μικρούλα μας,
γιὰ κόσμους μαγεμένους
Κόσμους ὀνειροφανταστους,
τῶν Χερουβεὶμ πατρίδες...
Ἄγγελος σύ, σὲ ἄγγελους
κοντὰ *ἀσπροντυμένους*.

Μακεδονοπούλα

ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Εἶναι ἄνοιξη!

Ἕνα ποταμάκι κυλάει, χωρὶς νὰ σταματήσῃ, γιατὶ δὲν βρίσκει μπροστά του κανένα ἐμπόδιο. Καὶ κυλάει... καὶ τρέχει μουρμουρίζοντας ἕνα γλυκὸ καὶ μονότονο τραγούδι.

Σ' ὅλο τὸ μάκρος του στὸ πλάτι ἀγριολούλουδα ἔχουν φυτρώσει, μαργαρίτες, ἀνεμώνες, μή-με-λησμόνει, πρασινάδες καὶ ἄλλα... Ὅλα τους γέρνουν τὰ κεφαλάκια τους καὶ μοιάζουν σὰ νὰ θέλουν νὰ δοῦν τὸ προσωπάκι *τους μέσα* στὸν κρυστάλλινο αὐτὸ καθρέφτη, ἐκεῖνο ὅμως τὴ δουλειά του... τρέχει... κυλάει... μουρμουρίζει...,

Μιὰ παπαρούνα διαματρύρεται:

— Ποταμάκι, σταμάτησε λιγάκι τὴν τόση γρηγοράδα. Μὲ τὴ δύναμη ποὺ τρέχεις, μοῦ πῆρες δυὸ φυλλαράκια τῆς κατιμένης! Χθές, ἄπονο ποτάμι, σκότωσες τὴν ἀνεμώνα τὴν ξαδέρφη μου! Τί σοῦ ἔφταιξε ἡ κακομοίρα; Εἶχε σκύψει λιγάκι πρὸς τὸ μέρος σου καὶ κάποιο ξύλο, *ρημάδι κι' αὐτὸ ποὺ σημαρέσυρες* στὴν ὁρμή σου ἔσπασε τὸ λεπτό της κοτσανάκι, ὕστερα... ἕνας ἐλαφρὸς κρότος κρότος σὰν κάτι ἐλαφρὸ ποὺ πέφτει στὸ νερό... καὶ πλέον τίποτε... ἡσυχία... ἐσὺ μόνο, κυλοῦσες... κυλοῦσες... καὶ μαζί σου πιὸ πέρα κυλοῦσε τὸ πτῶμα τῆς ἀνεμώνας.

Τὸ ποτάμι ὅμως κάνει πώς δὲν ἀκούει ἡ μάλλον—αὐτὸ θὰ εἶναι—ἔχει πολλὴ δουλειὰ καὶ δὲν μπορεῖ ν' ἀκούῃ παράπονα ἀπὸ τόσο *ἀσήμαντα πλάσματα*, ἔχει ἐντολὴ νὰ κυλάῃ αἰώνια!

Σκύβω κ' ἐγὼ καὶ τὸ κοιτάζω!.. καὶ τὸ κοιτάζω καὶ χαμογελῶ ἀπὸ εὐχαρίστηση, βλέποντας στὰ νερά του καθρεφτισμένη τὴν ὡραιότερη εἰκόνα τῆς φύσης... ἀλλ' ἔξαφνα τὸ πρόσωπό μου σκυθρωπάζει, βλέπω σὰν μακρινό, σκεπασμένο μ' ἕνα θολὸ πέπλο στὴν ἀρχή, ὕστερα καθαρὰ ν' ἀραδιάζῃ μπροστά μου τὴ λέξη χρόνος...

Ὁ χρόνος... Ἀλήθεια μήπως κι' ὁ χρόνος δὲν εἶναι ἕνα κῦμα ποὺ κυλάει χωρὶς νὰ σταματήσῃ; Καὶ μήπως ἐμεῖς δὲν εἴμαστε τὰ λουλούδια ποὺ φυτρώνουν στὶς ὄχθες του; Τὰ λουλούδια *ποὺ κάθε λίγο* καὶ λιγάκι παρασύρει στὴν ὁρμή του μὲ διόφορα ἄλλα ἐρείπια, ἄλλων τόπων... Μήπως κάθε μέρα δὲν μᾶς κτυπάει μὲ νέα βάσανο, νέες λύπες, μὲ καινούργες ἀπογοητεύσεις;

Μιὰ μέρα κυλώντας, χωρὶς νὰ σταματήσῃ, μᾶς φέρνει στὴ ζωή κι' ὕστερα μὲ τὴν ἴδια ὁρμὴ ποὺ μᾶς ἔφερε μᾶς παίρνει, χωρὶς νὰ λυπηθῆ ἐκείνους ποὺ μένουν πίσω του.

Ὁ χρόνος... τὸ *ποταμάκι*... πόσο μοιάζουν μεταξύ τους; στὴν ἀδιαφορία... στὴ σκληρότητα. Καὶ μοῦρχονται στὸ νοῦ μου οἱ στίχοι τοῦ Λαμαρτίνου...

L'homme n'a point de port
Le temps n'a point de rive
Il coule et nous passons...

Δεχουδίτσα

ΠΟΘΟΙ ΚΙ' ΟΝΕΙΡΑ

Δὲν μποροῦσε νὰ μελετήσῃ ἡ Τούλα ἐκεῖνο τὸμορφο δειλινό. Ἴσως νὰ ἔφταιγε κι' ἡ γαλήνη τῆς φύσης ὁλόγυρα μὲ τὸν ἤρεμο γαλάζιο οὐρανό, τὰ πρασινισμένα δέντρα, τὶς εὐωδίες τῶν λουλουδιῶν. Καὶ τὸ χαρούμενο, ἴσως, κελάδημα τοῦ μικροῦ καναρινιοῦ ποὺ χοροπηδοῦσε μέσα στὸ πράσινο κλουβάκι του... Ἴσως...

Δὲν ἤξερε κι' αὐτὴ ἄλλο παρὰ πὼς μιὰ λαχτάρα ἀτέλειωτη, ἕνας πόθος τῆς γέμιζε τὴν ψυχή. Νὰ βρισκόταν τώρα στὴν ἐξοχή! Σ' ἕνα κάμπο, νἄτρεχε, λευτερωμένη ἀπὸ κάθε δεσμό, νὰ πηδοῦσε πάνω στὴν πρασινισμένη γῆ, ν' ἄνοιγε τὰ πνευμόνια της, νὰ *φουφοῦσε*... νὰ ρουφοῦσε ἄπληστα ὅλον ἐκεῖνον τὸν καθάριο ἀέρα τῆς ἐξοχῆς, γιὰ νἀνοιωθε τὸν ἑαυτό της εὐτυχισμένο

Κι' ὅμως ἦταν τόσο γεροὶ οἱ δεσμοί της, κι' ἔπρεπε νὰ μελετήσῃ γιὰ τὶς ἐξετάσεις ποὺ ἦταν πιὰ πολὺ-πολὺ κοντά.

Ξανάσκυψε στὸ βιβλίο της, μὰ παιδικὲς φωνούλες ἀκούσθηκαν ἀπ' τὴν αὐλή, διακοπτόμενες πότε-πότε, ἀπὸ γέλια, χαρούμενες φωνούλες παιδικές.

Ἦταν τὰ μικρὰ ξαδελφάκια ποὺ, γυρνώντας ἀπ' τὸν ἀπογευματινὸ τους περίπατο ἔμειναν στὴν αὐλὴ γιὰ νὰ παίξουν.

Ἔξαφνα *ἄκουσε κλάμματα*. Ἡ μικρὴ Μαρούλα κάθεται καὶ κλαίει πὼς δὲν τὴν παίζουν οἱ φιληνάδες της!..

Ἔτρεξε στὸ παράθυρο ποὺ ἔβλεπε στὴν αὐλή. Τὰ μικρὰ ἐξακολουθοῦσαν ξένοιαστα τὸ παιχνίδι τους. Χαμογελοῦσε ἡ Τούλα στ' ἀντίκρυσμα αὐτοῦ τῆς παιδιάτικης ξενοιασιᾶς. Καινούργιοι πόθοι ἔνοιωσε νὰ γεννιῶνται στὴν ψυχή της. Νἄταν τώρα δὰ ἕνα παιδάκι, χαρούμενη καὶ ξένοιαστη, νἄχε γιὰ μόνη ἀσχολία τὸ παιχνίδι, τὸ *τραγούδι*, τὸ γέλιο.

Ἡ ψυχή της νὰ μὴν ἦταν παρὰ μόνο γιὰ τὴ χαρά! Νὰ θωροῦσε τὸν κόσμο μὲ τὸ μαγεμένο ἐκεῖνο ἀγλάϊσμα *ποὺ τοῦ δίνουν τὰ παιδιάτικα μυαλοδάκια*! Ὅ,τι ἦταν γύρω της, νὰ μὴν ἦταν παρὰ γιὰ νὰ τῆς χάριζε τὴ χαρά! Κάθε ἔννοια καὶ θλίψη ποὺ τῆς γέμιζαν τὴ νεανική της καρδιά, κανεὶς νὰ ἦταν καὶ νὰ διαλυόταν, κάθε σύννεφο ποὺ θόλωνε τὴ χαρά της νὰ σκορπιζόταν...

Ἔννοιωσε τὴν ψυχή της νὰ γεμίζῃ ἀπὸ τέτοιες λαχτάρες τ' ὅμορφο ἐκεῖνο δειλινό...

— Μπά, Τούλα, δὲν διαβάζεις;

Εἶχε τόσο βυθιστεῖ στὶς σκέψεις της ποὺ δὲν ἄκουσε τὰ βηματάκια τῆς ξαδελφούλας ποὺ τὴν πλησίασε. Τὸ χάδι τοῦ μικροῦ χεριοῦ καὶ τὰ λογάκια τοῦ παιδιοῦ τὴ συνεφέρανε...

— Δὲν διαβάζεις, Τούλα;

Πλησίασε τὸ γραφεῖο τῆς μεγάλης ξαδέρφης. Τὰ ματάκια ἀνοιγμένα σὲ θαυμασμό, κοιτάζανε ἄπληστα ὅλα ἐκεῖνα τὰ χοντρὰ βιβλία, ποὺ ἦταν ὅλα Λίκαια.

Νὰ ἦταν δικά της! Νὰ ἦταν κι' αὐτὴ μιὰ μεγάλη κοκέλλα σὰν τὴ Τούλα! Νὰ σπούδαζε κι' αὐτή. Νὰ διάβαζε ὅλ' αὐτά!..

—Ἄχ! δὲν θὰ γίνω κι' ἐγὼ μεγάλη, Τούλα! Νὰ πάω στὸ Πανεπιστήμιο κι' ἐγώ...

Καὶ γεμάτη λαχτάρα ἡ μικρὴ φωνούλα κτυποῦσε λὲς ἐπίτηδες στ' αὐτιὰ τῆς Τούλας—νὰ σπουδάζω, νὰ διαβάζω αὐτὰ τὰ βιβλία!..

Καὶ τὰ γαλανὰ ματάκια τῆς ἑξάχρονης μικρούλας βυθίστηκαν σ' ἀπέραντο ὀνειροπόλημα...

Κι' ἡ Τούλα; Τάχε χαμένα! Πρὶν *ἀπὸ λίγο φανταζόταν* πὼς ἂν ἦταν ἕνα ἑξάχρονο παιδάκι σὰν τὴ ξαδελφούλα, κίποτα δὲν θὰ ποθοῦσε. Θὰ ἦταν εὐτυχισμένη μὲ τὴ ζωούλα της, χωρὶς πόθους κι' ὄνειρα...

Κι' ὅμως... Ἡ ξαδελφούλα εἶχε κι' αὐτὴ τὴ λαχτάρα της. Νὰ ἦταν μεγάλη, νὰ σπούδαζε, νὰ μελετοῦσε.

Καὶ σκέφθηκε: Αὐτὰ ἔχει ὁ κόσμος,

κανένας δὲν εἶναι εὐχαριστημένος ἀπ' τὴ ζωή του. Πάντα κάτι ζητᾶ, πάντα κάτι τοῦ λείπει.

Καὶ φίλησε ἡ Τούλα τὴν ξαδελφούλα της κι' ἔσκυψε μὲ πιότερο κέφι πάνω ἀπ' τὰ χοντρά της βιβλία...

Ρέλια

ΕΛΑ, ΜΑΝΝΟΥΛΑ...

Τὰ πόδια ἀργοσέρνει μικρούλικο παι-
[δάκι
Τὰ βήματα τ' ἀνάρια στὶς πέτρες πάν'
[ἠχοῦν
Σκυφτὸ κι' ἀποσταμένο διαβαίνει τὸ
[σοκάκι
Κι' αὐτὰ τὰ πικρολόγια σὰν σιγαλιὰ
[ἀντηχοῦν:

«Μαννούλα, γιατὶ μ' ἄφησες στοὺς δρό-
[μους νὰ πλανιέμαι;
Βαρέθηκα νὰ περπατῶ γυμνὸ καὶ πο-
[ναχό.
Μάννα, γιατὶ παράτησες ἐμένα τ' ἀ-
[κριβὸ
Παιδάκι σου; Ἀπόκαμα μόνο ν' ἀπο-
[κοιμέμαι.

«Σὲ ἱκετεύω, μάννα μου, γλυκειὰ παρη-
[γοριά,
Ἔλα τὴ νύχτα πάλι αὐτὴ νὰ μ' εὕρῃς
[στὸ σκοτάδι'
Μή, μὴ μ' ἀφίνεις πιὰ ξανά, τὴ φοβε
[ρὴ βραδυά,
Ἔλα, μαννούλα μου γλυκειά. ἂχ ἔλα
[ἀπόψε βράδυ.

«Μοῦ ἔλεγες σὰν ἤσουνα κάτω ἐδῶ στὴ
[γῆ
Πῶς θ' *ἀγαπᾶς παντοτεινὰ τὸ λα-*
[τρευτὸ παιδί σου.
Ἔλα, λοιπὸν μαννούλα μου, ἔλα σὰν
[τὴν αὐγή,
Νὰ σκορπιστῇ χαρᾶς δροσιὰ στὸ ἔρμο
[τὸ δενδρί σου.»

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

ΒΡΕΧΕΙ

Σούρουπο...

Ἔξω βρέχει· μιὰ λεπτὴ καλοκαιρινὴ βροχούλα.

Ἡ ξερὴ γῆ διψασμένη ἀπὸ τόσο καιρό, δέχεται μ' εὐχαρίστηση τὸ ἐλαφρὸ αὐτὸ πότισμα. Ὅλα ἐδῶ στὴν ἐξοχὴ παίρνουν ἕνα ἀλλοιώτικο χρῶμα. Ποῦ καὶ ποῦ ὁ οὐρανὸς σχίζεται ἀπὸ καμμιὰ *ἀστραπή*.

Σιγὰ σιγὰ τὰ νέφη φεύγουν, ὁ οὐρανὸς ξαστερώνει κι' ὁ ἀποσπερίτης ἀρχίζει νὰ φαίνεται.

Σὲ λίγο ὅλα καθαρίζουν, ὁ οὐρανὸς γεμίζει ἄστρα καὶ μόνο ἡ μυρωδιὰ ἀπ' τὸ βρεγμένο χῶμα, δείχνει πὼς πρὶν ἀπὸ λίγο εἶχε βρέξει.

Ὦ! πῶς μ' ἀρέσει ἡ μυρωδιὰ τῆς ἐξοχῆς ὕστερα ἀπὸ μιὰ λεπτὴ καλοκαιρινὴ βροχούλα.

Βοερόπουλα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Δὲν μοῦ λές, γιαγιά, μὲ τὰ γυαλιά σου σοῦ φαίνονται ὅλα τὰ πράγματα μεγαλύτερα;

— Ναί, ἀγόρι μου.

— Λοιπὸν μοῦ κάνεις τὴ χάρη νὰ βγάλῃς τὰ γυαλιὰ τώρα γιὰ νὰ μοῦ κόψῃς ἕνα κομμάτι γλυκό;

Ἀπόστολος Θεοδώρου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 12 Αὐγούστου 1934

ΔΕΝ παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο: ζυγίζετέ τα! —Δὲν ἀπαντῶ σὲ ἀπορίες ποὺ τὶς λύνει ὁ Ὁδηγὸς τῶν Συνδρομητῶν: διαβάστε τον!

ΓΙΑ νὰ ἱκανοποιήσω ὅσους μοῦ ἔγραφαν τὴν περασμένη ἑβδομάδα, διαθέτω σήμερα περισσότερο χῶρο γι' Ἀλληλογραφία. Ἀλλὰ καὶ πάλι, ἐπειδὴ τὰ γράμματα εἶναι πολλά, θὰ παντήσω μόνο μὲ λίγα λόγια στὸ καθένα, περιοριζόμενη στ' ἀπολύτως ἀναγκαῖα καὶ παραλείποντας τὰ εὐκόλως ἐννοούμενα.

Εἶσαι εὐτυχής, *Λύρα τοῦ Ἀρίωνος*, ποὺ οἱ γονεῖς σου σάφινουν στὴ διάθεσή σου κι' εἶχαν πρόθυμοι νὰ κάμουν ὅ,τι θὰ θελήσῃς, ὅ,τι θὰ διαλέξῃς. Ἀφοῦ ἡ κλίση σου εἶναι στὴ Φιλολογία, ἀδίστακτα νὰ τὴν ἀκολουθήσῃς. Εἶναι ἡ πιὸ κατάλληλη ἐπιστήμη γιὰ κορίτσι, κι' ἔχει πολλοὺς κλάδους γιὰ νὰ εἰδικευθῇ κανεὶς σ' ὁποιον θέλει: κυρίως Φιλολογία, Ἱστορία, Φιλοσοφία, Ἀρχαιολογία, Μυθολογία, Παιδαγωγική κτλ. Ἀλλὰ τὸ κυριώτερο, γιὰ μένα, εἶναι ποὺ ἕνα κορίτσι, παίρνοντας πτυχίο φιλολογίας, μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀμέσως καθηγήτρια σὲ Γυμνάσιο Θηλέων, καὶ νὰ διδάσκῃ, νὰ μορφώνῃ, νὰ ὁδηγῇ, νὰ συμβουλεύῃ παιδιά, ποὺ κι' αὐτὰ ἀναγεται—γιὰ νὰ πῶ ἔτσι—στὰ ὑψηλὰ μητρικὰ καθήκοντα τῆς γυναίκας. Ναί, ὅλα τὰ παιδιά μου μοῦ γράφουν στὸν ἐνικό, κι' ὄχι μόνο τὰ μεγάλα ὅπως νομίζεις. Ἀπεναντίας, ὅσο μικρότερα εἶναι, τόσο... ἐνικώτερα μοῦ γράφουν.

Τάσο Λούζη, πραγματικῶς, τὸ «ἐμορφιὰ» στὸ κομμάτι σου ἐκεῖνο τὸ ἔκαμα «ὁμορφιά». Αὐτὸς εἶναι ὁ γνήσιος καὶ κοινὸς δημοτικὸς τύπος, γιατὶ εἶναι κι' ὁ τελευταῖος στὴν ἐξέλιξη: ***εὔμορφος·ἔμμορφος·ὄμορφος***. Μερικοὶ βέβαια λένε καὶ ***ἔμορφιά*** ἀλλ' αὐτὸ εἶναι «ἰδιωματικό», ὅπως εἶναι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς διαμέσους αὐτοὺς τύπους. Παράβαλε: ***πουλίον-πουλίν-πουλί***. Σὲ μερικὰ μέρη λένε ἀκόμα ***πουλίν,τυρίν,ψωμίν***, ἀλλὰ ὅπως δὲν κάνει νὰ τὰ γράφουμε αὐτά, ἔτσι καὶ τὰ διάμεσα ***ἔμορφος, ἔμορφιά***. Κάθε πράμμα ἔχει, βλέπεις, τὸ λόγο του καί... τὴ φιλοσοφία του. Μὴν κοιτᾷς τώρα τὸν Καβάφη, Μεγάλος ποιητής, ἀλλὰ ὄχι δάσκαλος στὴ *γλῶσσα. Κι' «εὔμορφιά» μποροῦσε νὰ γράψῃ κι' «εὔμορφία».*

Φίλημα Σκιᾶς, τί ὄροσερὰ ποὺ μοῦ περιγράφεις τή... ζέστη! Ὅταν τὸ ἤρος, βλέπεις, εἶναι ἀνθηρό, ὄροσερό, δροσίζει καὶ μὲ τὸ πιὸ πόρινο θέμα. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν εὐγενική σου πρόσκληση, ἀλλὰ δὲν κάνω, παιδί μου, ἐκδρομὲς οὔτε τὴν Κυριακή. Τί νὰ σοῦ πῶ, τώρα! Μποροῦσες βέβαια νὰ βγῇς ἀπ' τὸ Γυμνάσιο καὶ πρώτη, ἀφοῦ μάλιστα εἶχες πρωτεύσει στοὺς διαγωνισμοὺς τῆς ἑξαμηνίας· ἀλλὰ καὶ τρίτη ποὺ βγῆκες εἶναι πολὺ καλὰ καὶ κάθε ἄλλο παρὰ γιὰ κλάμματα. Περιμένω τὴ φωτογραφία.

Μοντεχρίστε, πολὺ μ' εὐχαρίστησε ἡ ὡραία αὐτὴ περιγραφὴ τῆς ἐκδρομῆς. Σὲ μερικὰ μέρη — ἰδίως ἐκεῖ ποὺ ξέσπασε ἡ μπόρα—ἦταν τόσο ζωηρή, *ποὺ ἐνόμιζα πὼς* κι' ἐγὼ ἤμουν μαζί σας κι' ἔτρεχα πότε ἁπλῶς «τροχάδην» καὶ πότε «καλπάζοντας»... Ἀλήθεια, χωρὶς αὐτὰ τὰ «μικροπεισόδια» δὲν ἔχουν γοῦστο οἱ ἐκδρομές. Αὐτὰ ποὺ ρωτᾷς θὰ γίνουν ὅλα. Περιμένω νὰ μοῦ ξαναγράψῃς γρήγορα. Γιὰ τὸν προβιβάσμό σὲ συγχαίρω.

Πῶς; σὲ θυμοῦμαι πολὺ καλά, ***Κατσαρίδα***. Πὲς στὶς συμμαθήτριές σου τοῦ Γερμανικοῦ Σχολείου πὼς ἔκαστα γιὰ μᾶς ἐδῶ δὲν ἦταν «πολιτικά» οὔτε κομματικά, ἦταν ἁπλῶς *ἱστορικά*. Στὴ Γερμανία, ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες, εἶχαν γίνει μερικὰ πράγματα πρωτοφανῆ στὴν ἱστορία, ἀπραδειγμάτιστα, ποὺ ἔκαμαν τὸν κόσμο νὰ φριξῇ. Κι' ὁ κ. Φαίδων ἔγραφε τὴν ἐντύπωσή του— ἐντύπωση καθόλου διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνη ποὺ ἐπικρατοῦσε σ' ὅλο τὸν ξένο κόσμο.

Ὑποθέτω. ***Ξανθὴ Ἑλληνοπούλα***, πὼς ἄθικα φοβήθηκες τὸ βιβὶ ἐκεῖνο κι' ἔπεσες μέσα στὴ γοῦβα μὲ τὸ νερό. Δὲν θὰ ταν βέβαια κανένας ἐξαγριωμένος ταῦρος, ἀλλὰ κανένα ἥμερο καματερό, ποὺ θὰ περνοῦσε χωρὶς νὰ σᾶς πειράξῃ καθόλου. Αὐτὸ θὰ σᾶς ἔλεγαν κι' οἱ γονεῖς σας ἂν σᾶς συνώδευαν. Ὁπωσδήποτε κάνουν καλὰ ποὺ δὲν σᾶς ἀφίνουν πιὰ μονάχα.

Κι' ἐγὼ εἶμαι βέβαιη. ***Λευκὴ Καμέλια***, πὼς οἱ βαθμοί σου θὰ εἶναι λαμπροί. Εὐχαριστήθηκε πολὺ ὁ κ. Ξ. ὅταν τοῦ ἔδωσα καὶ διάβασε αὐτὰ ποὺ γράφεις γιὰ τοὺς «Πρόσφυγές» του.

Ἀρουραῖε, καὶ μένα μὲ συγκίνησε τὸ πρῶτο σου γραμματάκι, ἀφοῦ εἶσαι μάλιστα γιός παλιᾶς Διαπλασοπούλας. Θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ φευδωνύμου σου. Ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς συχνά.

Εὖγε, ***Βέλος***, γιὰ τὸ λαμπρὸ βαθμό. Ἀλλὰ γιατὶ δὲν θὰ μοῦ γράψῃς τώρα ποὺ παραθερίζεις; Δὲν ὑπάρχει χαρτὶ καὶ πένα στὸ χωριό; Οἱ περισσότεροι φίλοι μου τὸ καλοκαίρι κι' ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ μοῦ γράφουν συχνότερα.

Μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση, ***Καρυάτις***. διάβασα τὴν περιγραφὴ τοῦ ταξιδιοῦ σου καὶ τῆς θελκτικῆς κωμόπολης ποὺ μένεις τώρα. Ἀλήθεια, εἶναι πολὺ ὡραῖο νὰ συνδυάζεται ἡ φυσικὴ ὀμορφιὰ ἑνὸς τόπου μὲ τὴ φιλοξενία τῶν κατοίκων, «δεῖγμα ἀνώτερης ψυχικῆς εὐγενείας ποὺ συμμορφώνεται μὲ τὴ γύρω φύση»...

Εἶδα, ***Ποσταγλάκι***, τί τρελλὰ κι' ὡραῖα πέρασες στὴν παραθαλάσσια ἐξοχή. Τώρα στὴν πόλη ἡσυχία, νὰ σοῦ περάσουν οἱ γρατζουνιὲς στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια, ἀπὸ τὰ σκαρφαλώματα καὶ τὶς τοῦμπες, καὶ νὰ ξεμαυρίσῃς ποὺ ἔγινες σὰν ἀραπίνα ἀπ' τοὺς ἥλιους...

Εὖγε, ***Πρόμαχε τῆς Ἐλευθερίας***, γιὰ τὸ δέκα. Γιὰ τὴ Σελίδα, μόνο ὅσοι ἔχουν φευδώνυμο μποροῦν νὰ στέλνουν. Τὰ κομμάτια ποὺ χωρίζουνται σὲ δυὸ μέρη καὶ μπαίνουν σὲ δυὸ συνεχῆ φυλλάδια, εἶναι σπάνια καὶ ἐξαιρετικά. Καὶ πάλι ὁ συνεργάτης δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα, ἀφοῦ τοῦ δημοσιευθοῦν, νὰ στείλῃ ἄλλα δυό, ἀλλὰ μόνο ἕνα. Γιατὶ σὰν ἕνα θεωρεῖται καὶ τὸ κομμάτι ποὺ χωρίζεται.

Ἔχω ἀκουστὰ κι' ἐγώ, ***Μικρὴ Χωριατοπούλα***, τὶς πολλὲς ὀμορφιὲς τοῦ νησιοῦ σας. Παράξενο, ἀλήθεια. πῶς στὰ παλιὰ χρόνια οἱ κάτοικοι ἐγκαταλείαφαν τὸ χωριό, ποὺ ἦταν σὲ τόσο ὄμορφο μέρος, κι' ἔκαμαν ἄλλο παρακάτω. Ἀλλὰ κάποιος ἰσχυρὸς λόγος θὰ παρουσιάσθηκε, ποὺ δὲν μποροῦμε τώρα νὰ τὸν μαντέψουμε. Γιατὶ ποτὲ αὐτὸ δὲν γίνεται στὰ καλὰ-καθούμενα. Πάντα ἀπὸ μιὰ ἀνάγκη.

Μαίρη Δ. Κρητικοῦ, σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ *ἄριστα. Εἶδα στὴν ἐφημερίδα* καὶ τὴν ἐπιτυχία σου στὴ σχολικὴ ἑορτή, ποὺ ἔπαιξες ρόλο μητέρας στὸ μονόπρακτο «Τὸ τραγούδι τῆς Φτώχειας». Εὖγε κι' εἰς ἀνώτερα. Σοῦ ἔστειλα δυὸ τόμους γιὰ τὸ εὐχάριστο καλοκαίρι σου.

Τρίτος μὲ βαθμὸ 9, μέσα σὲ 35 ποὺ προβιβάσθηκαν, ὦ. πῆγες πολὺ καλά, ***Ἔνδοξε Ἑλλάς***! Οἱ δυὸ πρῶτοι ἦταν κορίτσια· καὶ τὸ βρίσκεις πολὺ *φυσικό*, γιατὶ τὰ κορίτσια, λές, διαβάζουν περισσότερο. Ἴσως. Ἀλλὰ γιατὶ νὰ μὴ διαβάζουν τὸ ἴδιο καὶ τἀγόρια; Δὲν βλέπω κανένα ἐμπόδιο. Ἔλαβα καὶ τὴ φωτογραφία. Ἀλλὰ γιὰ τὸ βραβεῖο τῶν Ἰσοτίμων ἰδὲς τί λέει ὁ Ὁδηγός.

Πράγματικῶς, ***Βλάση Πήλιε***, θὰ περάσῃς πολὺ ὡραῖο καλοκαίρι μὲ τοὺς τρεῖς μου τόμους ποὺ σοῦ δάνεισε ὁ θειός σου. Γιὰ τὶς ἐκδόσεις ποὺ μὲ ρωτᾷς, δὲν ξέρω. Πάντα ὅμως χρειάζεται κροσοχή, γιατὶ οἱ ἐφημερίδες αὐτὲς τυπώνουν ὅ,τι τύχῃ.

Δὲν θυμοῦμαι τώρα γιὰ τὸ κομμάτι σου, ***Ψεύτικο Γέλιο***, οὔτε ἔχω καιρὸ νὰ φέξω. Ἀλλὰ νὰ εἶσαι βέβαιη, ἂν δὲν εἶδες ὡς τώρα τίποτα γι' αὐτό, πὼς ἡ θὰ περιμένῃ τὴ σειρά του — ποὺ ἀργεῖ γιατὶ τὰ *κομμάτια εἶναι πολλὰ* — ἢ θὰ χάθηκε. Τίποτε ὅμως ἀπ' αὐτὰ δὲν σημαίνει πὼς δὲν σἀγαπῶ! Γιὰ τὶς συστάσεις ποὺ μοῦ ἔκαμες στὰ κορίτσια ἐκεῖνα σ' εὐχαριστῶ πολύ.

Χαίρω, ***Ἐσπερομένε Λόρδε***, ποὺ θὰ μοῦ γράψῃς πάλι ταχτικά. Τί εἶπα ὅλ' αὐτὰ στὸν Ἀνανία, ἀλλὰ μὲ κανένα τρόπο δὲν θέλησε νὰ παραδεχθῇ πώς... γέρασες, καὶ ἰσχυρίζεται πὼς καὶ σὲ πολλὲς ἄλλες Κυριακὲς θὰ λάβῃς μέρος... Αὐσόχαρτο σοῦ ἔστειλα.

Ἀγνὴ Καρδιά, πρέπει νὰ σὲ κολακεύῃ ποὺ τὰ Διαπλασόπουλα σὲ παίρνουν γιὰ μεγάλη ἐνῶ εἶσαι μικρή, καὶ ποὺ ἔχεις ἀλληλογραφία καὶ μὲ Διαπλασοπούλες πιὸ μεγάλες ἀπὸ σένα. Σοῦ ἔστειλα 6 τετράδια.

Μωραΐτικο Σταφύλι, αὐτὰ τὰ δυὸ Παιδ. Πνεύματα δὲν τὰ βρῆκα πολὺ νόστιμα. Ὁπωσδήποτε ἐξακολούθησε νὰ μοῦ στέλνῃς τὰ «γεγονότα» ποὺ ἀκοῦς. Μόνο νὰ μοῦ τὰ γράψῃς σὲ χωριστὸ χαρτί, ὄχι μαζὶ μὲ τὸ γράμμα.

Σὲ συγχαίρω, ***Θαυμάστρια τοῦ Ὡραίου***, γιὰ τὸ ἀπολυτήριο μὲ τὸ ἄριστα. Κωμωδία δὲν ἔχω νὰ σοῦ συστήσω κομμιά. Αὐτὲς τοῦ «Παιδικοῦ Θεάτρου» κι' οἱ ἄλλες ποὺ δημοσιεύθηκαν κατὰ καιροὺς σὲ φυλλάδιά μου, εἶναι μάλλον γιὰ μικρὰ παιδιά.

Γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ***Ρομαλὲς Πιτσιρίκε***, ὁ κ. Φαίδων ἔγραφε τότε ποὺ ἦταν «φλέγον». Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ νέο Ἡμερολόγιο εἶναι ἐπιστημονικῶς ὀρθότερο ἀπὸ τὸ παλαιό. Ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν ἦταν, τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτὸ ἔχει παραδεχθεῖ καὶ μεταχειρίζεται ὅλος ὁ πολιτισμένος κόσμος, ἔπρεπε νὰ τὸ εἰσαγάγωμε καὶ μεῖς. Ἡ ἀνάγκη ἦταν ἐπιτακτική.

Εἶδα, ***Νινούλα***, τί ὡραῖα ποὺ περνᾷς ἐκεῖ-πέρα καὶ σ' εὐχαριστῶ ποὺ δὲν μὲ ξεχνᾷς. Παράξενα μοῦ φάνηκαν καὶ μένα αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὴ «δεσποινίδα». Ἀλλὰ γιατὶ δὲν τὴ ρωτᾷς, γιατὶ δὲν προκαλεῖς μιὰ ἐξήγηση τοῦ τρόπου της ἀπὸ τὴν ἴδια; Αὐτὸ θὰταν τὸ κλιδύτερο. Μπορεῖ, βλέπεις, νἆναι στὴ μέση καὶ κομμιὰ παρεξήγηση, κάτι ἄσχετο καὶ μὲ τὸ Σῆμα καὶ μὲ τὸν τίτλο τῆς Διαπλασοπούλας.

Ἂς πῆρες τὸν πρῶτο βαθμὸ στὴν τάξη σου, ***Χρυσαλλίς***, κι' ἂς ἦταν μόνο ἐννέα. Τοῦ χρόνου, στὴν ἕκτη, θὰ πάρῃς δέκα καί — τί χαρά! — θἀρθῇς ἐδῶ νὰ σπουδάσῃς στὸ Πανεπιστήμιο! Ναί, νἆρεσαι τότε στὸ γραφεῖο μου ὅσο συχνὰ θέλεις, κι' ὁ κ. Σ., ποὺ τοῦ ἔδειξα τὸ γράμμα σου, εἶπε πὼς, ἂν ζῇ, θὰ σὲ ὁδηγῇ προθυμότατα, ἀφοῦ ἔχῃς τόσο πόθο γιὰ τὴ λογοτεχνία. Γιὰ τὴν ὥρα, ἐξακολούθησε νὰ διαβάζῃς, νὰ γράφῃς καί... νὰ σχίζῃς γιὰ νὰ γυμνάζεσαι.

Δὲν ἦταν ἀνάγκη, ***Διπλωμάτη***, νὰ γράψῃς τόσα γιὰ τὴν ἐλλειψή σου· ξέρεις καλὰ πὼς πάντα συγχωρῶ τὰ παιδιά μου ὅταν ἀργοῦν νὰ μοῦ γράψουν γιὰ τόσο σπουδαίους λόγους. Χάρηκα ποὺ πῆρες τὸ μεγαλύτερο βαθμὸ στὴν τάξη σου — ἔστω καὶ πάνω καλῶς — κι' εὔχομαι νὰ πάρῃς ἄριστα τοῦ χρόνου ποὺ θὰ βγῇς πιὰ «ἀκαδημαϊκὸς πολίτης».

Ἔλαβα, ***Λυσόχαρτο***, τὸ γράμμα σου ἀπὸ τὴν Κέρκυρα, μὰ ἔμαθα στὸ μεταξὺ ἀπὸ τὸν πατέρα σου πὼς ἤρθες ἐδῶ γιὰ νὰ δώσῃς ἐξετάσεις στὴ Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων. Λυπήθηκα γιὰ τὴν ἀπροπτη αὐτὴ ἀρρώστεια ποὺ σ' ἐμπόδισε νὰ παρουσιασθῇς τὴν ὡρισμένην ἡμέρα κι' ἔτσι ἡ κατάταξή σου ἀναβλήθηκε γιὰ τοῦ χρόνου. Ὁ πατέρας σου μοῦ εἶπε πὼς προσωρινὰ θὰ ἐγγραφῇς στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολή. Σὺ τώρα μὲ ρωτᾷς ἂν πρέπῃ νὰ ἐξακολουθήσῃς νὰ καταγίνεσαι καὶ στὴ Λογοτεχνία. Θὰ ἦταν κρίμα νὰ τὴν ἀφήσῃς, γιατὶ ἀσφαλῶς ἔχεις ταλέντο, ἀφοῦ γράφῃς καὶ μεταφράζῃς τόσο καλὰ ἀπ' αὐτὴ τὴν ἡλικία. Σὲ συγχαίρω καὶ γιὰ τὸ ἄριστα τοῦ ἀπολυτηρίου σου. Ὅσο γιὰ τὰ κομμάτια σου, τὸ πρωτότυπο ἐκεῖνο μὲ τὰ σκίτσα τὸ βρῆκα μεγάλο γιὰ τὴ Σελίδα κι' ἀκατάλληλο νὰ δημοσιευθῇ μὲ τὸνομά σου στὸ φυλλάδιο. Ἄλλο δικό σου δὲν ἔχω.

Ἔλαβα μιὰ προκηρύξη τῆς «Ἑταιρείας Προστασίας Ζώων». Θὰ ἑορτασθῇ καὶ φέτος στὴν Ἑλλάδα ἡ παγκοσμίως πιὰ καθιερωμένη «Ἡμέρα τῶν Ζώων», τὴν Πέμπτην 4 Ὀκτωβρίου, ἑορτὴν τοῦ ἁγ. Ἱεροθέου, πρώτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ μεγάλου ζωοφίλου. Γιὰ τὴν «Ἡμέρα τῶν Ζώων» σᾶς ἔγραφε πέρσυ ὁ κ. Φαίδων.

Μικρομέγαλη, ἐγὼ πιὰ τί νὰ σοῦ πῶ, τὴ στιγμὴ ποὺ σὺ μόνη σου ξεκαθάρισες τὴν κλίση σου; Εἶναι λοιπὸν ἡ Ψυχολογία, τὸ μυστήριο καὶ τὸ «δρᾶμα» τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, κι' ἀπὸ τὴ Λογοτεχνία δ,τι σχετίζεται μ' αὐτήν, δηλαδὴ τὸ μυθιστόρημα, τὸ διήγημα καὶ τὸ δρᾶμα. Σ' αὐτὰ βέβαια θἀφοσιωθῇς, καὶ μάλιστα θὰ βοηθηθῇς πολὺ ἀπὸ τὰ Φυσικὰ ποὺ ἔμαθες, γιατὶ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ σχετίζεται μὲ τὸ σῶμαν. Οὔτε ὑπάρχει καθαυτὸ «ἀψυχη ὕλη». Ὅλα στὸν κόσμο ἔχουν τὴν ψυχή τους...

Δὲν θυμοῦμαι τώρα ποιός μοῦ ἔγραφε τὴν περασμένη ἑβδομάδα πὼς πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Γρίφους ποὺ δημοσιεύω εἶναι δημοσιευμένοι καὶ ἄλλοτε, καὶ παρατηροῦσε πὼς αὐτοὶ δὲν πρέπει νὰ βαρύνουν στ' ἀποτελέσματα τῶν Ἀσκήσεων ὅσο οἱ νέοι, οἱ πρωτότυποι. Πολὺ σωστό! Κι' ἐγὼ τοὺς μετρῶ ὡς «δημοσιεύσιμες» ἁπλῶς Ἀσκήσεις, ὄχι ὅμως καὶ ὡς «ὡραῖες» — πρᾶγμα ποὺ ὑφώνει τὸν βαθμὸ τοῦ διαγωνιζομένου. Τώρα, γιατὶ δημοσιεύω τοὺς παλαιοὺς αὐτοὺς καὶ γνωστούς γρίφους; Γιατί, ἁπλούστατα, στοὺς σημερινοὺς μου φίλους εἶναι ἄγνωστοι. Π. χ. αὐτὸς ποὺ δημοσιεύω σήμερα (καὶ ποὺ σημειώνω μάλιστα — ὅπως θὰ κάνω στὸ ἑξῆς — πὼς εἶναι «παλαιός») ἔχει ξαναθημοσιευθῇ πρὸ 15 τουλάχιστο ἐτῶν. Ἔ, πόσοι ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς ἦταν τότε συνδρομητὰ γιὰ νὰ τὸν ξέρουν; Ἢ πόσοι θὰ ἔτυχε νἄχουν ἐκεῖνο τὸν τόμο μου; Ἐλάχιστοι. Γιὰ τοὺς περισσότερους λοιπὸν εἶναι σὰ νέος. Τὸ συμπέρασμα: Μιὰ Συλλογὴ μπορεῖ νὰ ἔχῃ καὶ δυὸ-τρεῖς παλιὲς ὡραῖες Ἀσκήσεις Ὁ συνθέτης ὅμως πρέπει νὰ ξέρῃ πὼς αὐτὲς δὲν θὰ μετρηθοῦν σὰ ἁπλές, ὅπως οἱ ὡραῖες του νέες καὶ πρωτότυπες.

Εὖγε, ***Νινέττα***, γιὰ τὰ δεκάρια ποὺ πῆρες σ' ὅλα σχεδὸν τὰ μαθήματα. Ἀλλὰ τὸ γράμμα σου μὲ λύπησε γιὰ τὴν ἀρρώστεια τῆς ***Μόννα Βάννας***. Δὲν τὄξερα, οὔτε ὁ κ. Φαίδων, πὼς ἔμεινε ἡ ἀγαπημένη μας ἕνα μῆνα στὸ κρεββάτι ἀπὸ τύφο. Εἶναι τώρα ἐντελῶς καλά; Κι' ἡ *Ἀφροκιάνα τί κάνει*; γιατὶ δὲν ἔγραφε;

Ὁ χῶρος, ἂν καὶ τόσο πολύς, τελείωσε. Ἤλιε, βλέπετε, χωρὶς νὰ θέλω, σὲ μερικοὺς εἶπα πολλά... ***Κοζάκε τοῦ Ντόν***, ποὺ τόσο μὲ ξεκούραστε τὸ καθαρὸ γράφιμό σου—***Νέγλη***, μὲ πόση χαρὰ ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρὸ ποὺ εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς!—***Μυρτίλλη***, ποὺ τόσο ὡραῖα γράφεις γιὰ τὴ θάλασσα—***Παραμένο Τριαντάφυλλο***, περαστικὰ τὸ χέρι! — ***Ἐλάτη***, ποὺ ἔδειξα τὸ γράμμα σου σὰν τὸν κ. Φαίδωνα—***Γολιάθ***, ναί, ἔτσι γράφονται αὐτά — ***Λιχουδίτσα***, ποὺ σοῦ ἀπήντησα, νομίζω, στὸ ἄλλο—***Αἰώνιε Θρύλλε*** μὲ τὰ τόσα σου ἐνδιαφέροντα—***Ἀθῶα Ὑπαρξις***, ποὺ μοῦ γράφεις τόσο δροσερὰ ἀπὸ τὴν ἐξοχή— ***Ἀγριεμμένη Θάλασσα***, ποὺ γρήγορα σὲ φώναξαν γιὰ τὸ γεῦμα...—***Κόρη τοῦ Βόλγα***, ποὺ σὲ παρακαλῶ νὰ γράψῃς χαιρετίσματα καὶ στὴν ἀδερφή σου - ***Ἀκρον Ψυχῆς*** ποὺ σὲ περιμένω— ***Φῶς Σκοταδιοῦ***, ξέθωρο λιγάκι μὰ τὸ διάβασα —***Παταρούνα***, ποὺ θ κ σοῦ πῶ ἄμα τὸ διαβάσω —καὶ ***Ντενῆ*** ποὺ σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ ἄριστα — καλά μου παιδιά, μὲ τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρο διάβασα καὶ τὰ δικά σας ὡραιότατα γράμματα καὶ περιμένω τώρα νὰ μοῦ ἐναυγράψετε.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Τριφασικόν*** (εὖγε ποὺ βγῆκες πρῶτος· εὔχομαι τὴν ἴδια ἐπιτυχία καὶ τοῦ χρόνου καὶ μὲ μεγαλύτερο ἀκόμα βαθμό· ναί, τὸ ψευδώνυμό σου Ἔχει ἀναντωθεῖ στὸ 7ο φυλλάδιο·) ***Ναπολεόνην*** (σοῦ ἔστειλα τὸ βραβεῖο σου· ἐγὼ δὲν ἔχω ψυχὴ ποὺ, ἂν καὶ κλεισμένη κοτὸ καμίνι τῆς Ἀθήνας, σοῦ γράφω; ἔτσι νὰ μοῦ γράψῃς *καὶ σύ*·) ***Ζιζάνιο*** (δὲν θυμοῦμαι γιὰ τὸ κομμάτι σου, ἀλλὰ περίμενε ἀκόμα λίγο καί, ἂν δὲν ἰδῇς τίποτα, θὰ πῇ πὼς χάθηκε καὶ στεῖλε ἄλλο· στὸ «διαγωνισμὸ τοπείων» στέλνουν κάρτ-ποστάλ μὲ τοπεῖα· ἔστειλα 5 τετράδια·) ***Γλυκόλαλο Ἀηδονάκι*** (σύμφωνοι σὲ ὅλα· περιμένω τὴ φωτογραφία καί... τὴν κατάλυση τῆς τεμπελιᾶς·) ***Χλόην*** (ἀρκετά, βλέπω, ταξίδια ἔκαμες· καὶ πάλι κοντὰ στὴ θάλασσα εἶσαι, ὥστε δὲν μπορεῖς νἄχῃς παράπονο... σὰν ἐμᾶς. γιὰ τὸ ἄλλο, τί νὰ σοῦ πῶ; αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις, μπορεῖς νὰ τὰ πῇς μὲ λίγα λόγια σὲ μιὰ Μ. Ἀγγελία· γιὰ τὴ ***Χωρὶς Φτερὰ*** δὲν ξέρω· καὶ μένα ἔχει νὰ μοῦ γράψῃ πολὺν καιρό, ἀνῶ πρῶτα μοῦ ἔγραφε τακτικώτατα·) ***Κλέφτην τοῦ 21*** (διάβασε τὸν Ὁδηγό τοῦ Συνδρομητοῦ, ἐκεῖ θὰ ἰδῇς τί εἶναι τὰ Μικρὰ Μυστικά, ἐπίσης καὶ πότε βάζεται κανεὶς «ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ» τὰ Π. Πνεύματα δὲν μετριοῦνται· ὡς κομμάτια Συνεργασίας· μπορεῖ κανεὶς νὰ στέλνῃ ὅσα κι' ὅταν θέλῃ·) ***Βοερόπουλα*** (πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου· μὴν ἀνοπομονῆς, κι' αὐτὲς ποὺ τοὺς ἔστειλες τετράδια θὰ σοῦ τἀντιποδόσουν—ἡ ***Νινούλα***, ἡ ***Μυρέλλα***, γίνεται;—κι' ἄλλες Διαπλασοπούλες θὰ σοῦ στεῖλουν·) ***Κεραμίδιον Γάτον*** (χαίρω ποὺ εἶσαι τώρα καλὰ· περιμένω γράμμα σου κι' ἀπὸ τὴν Ἰοθμία· ἀ, νομίζεις πὼς μόνο τὶς δικές σου Ἀσκήσεις διορθώνω; ὅλες ὅσες δημοσιεύω εἶναι πολὺ ἢ λίγο διορθωμένες· σπάνια, πολὺ σπάνια, δημοσιεύω μιὰ Ἄσκηση ὅπως εἶναι στὴ Συλλογή· ἐκτὸς βέβαια ἂν εἶναι Φωνηεντόλιπο, Ἐλλιποσύμφωνο ἢ Μικτ

ξεθώρησε κιόλα ὥς που νὰ φθάσῃ, κι' ἔτσι κατάντησε ἄσπρο χαρτὶ μὲ κάτι δυσδιάκριτα στίγματα·) ***Γεώργιον Ε. Μιχαηλίδην*** (χαίρω πολὺ γιὰ τὴν ἀπόφασή σου· ἂν πάρῃς καὶ ψευδώνυμο, μπορεῖς νὰ μοῦ στείλῃς ἀμέσως ἕνα κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας· γι' Ἄσκησεις ὅμως θὰ περιμένῃς ὥς νὰ προκηρυχθῇ νέος Διαγωνισμὸς πρὸς σύνθεσιν· αὐτὰ ἄλλωστε τὰ βλέπεις καὶ στὸν Ὁδηγό·) ***Ὀθέλλον*** (σοῦ τὰ ἐνέκρινα καὶ χαίρω πολύ·) ***Χαραυγὴν τῆς Λέσβου*** (στὴ Μ. Ἀγγελία σου μποροῦσες νὰ προσθέσῃς: «***Ῥαδοδάκτυλη Ἠὼς*** καὶ ***Γλυκεὶά Ἀνάμνησις***, γιατὶ δὲν μοῦ ἀπαντᾶτε;») ***Μάγδαν Δ. Γιαννέλα*** (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· χαίρω ποὺ θὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο·) ***Ναπολέοντα Βοναπάρτην*** (τὸ κομμάτι σου θὰ τὸ κρίνω μὲ τὴ σειρά του· στὸ ἑξῆς ὅμως νὰ τὰ γράφῃς χωριστά, ὄχι στὸ ἴδιο χαρτὶ σὰ συνέχεια τοῦ γράμματος·) ***Πονεμένο Δοξάρι*** (καὶ τὸ δικό σου θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του καὶ θὰ σοῦ πῶ·) ***Βίλλυ*** (θὰ σοῦ πῶ καὶ σένα ἅμα τὸ διαβάσω· πῶς νὰ στέλνῃς χρήματα; Ἰδές τί λέω σὲ προηγ. φύλλο σὲ μιὰ φίλη μου ποὺ μοῦ ἔκαμε τὴν ἴδια ἐρώτησή·) ***Ναυτάκι τῆς Λέσβου*** (σοῦ ἔστειλα λυσόχαρτο· οἱ λύσεις δεκτὲς ἀφοῦ δὲν εἶχαν δημοσιευθεῖ·) ***Ζακυνθινούλα*** (θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση στὸ 35ὸ φυλλάδιο· πολὺ συγκίνησε τὸν κ. Ξ. τὸ γραμματάκι τοῦ παπποῦ·) ***Ἀμάραντον*** (καὶ μένα δὲν μοῦ χτυπᾷ τόσο καλὰ ἡ συνίζηση «ἀπ' τὰ ὑψη»· χάνεται τὸ χρῶμα τῆς λέξης «ὕψη», ποὺ ἀπαιτεῖ ἴσα ἴσα νὰ κουνᾶται πολὺ τὸ ὑψιλό της, «ὕυψη»... (***Νίτσαν Κάβουρα*** (ἔλαβα· εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὰ τόσο καλὰ λόγια·) ***Δαίδαλον*** (ἔστειλα χαρτὶ λύσεων· νὰ σὲ ἰδῶ λοιπόν! θἀρθῆτε πιὸ μέσα τὸ Σεπτέμβρη, νὰ μπορῇ νὰ σᾶς βλέπῃ κι' ὁ καϊμένος ὁ παππούς;) ***Γιόλαν*** (στὸ ἐρχόμενο θὰ τὰ ποῦμε·) ***Θλιμμένην Γοητείαν*** (ἄ, τί καλά! λοιπὸν σὲ περιμένω·) ***Νυφούλαν τ' Οὐρανοῦ*** (καὶ σένα στὸ ἐρχόμενο θὰ σοῦ ἀπαντήσω·) ***Λεοντιδέα*** (αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· γράφε μου·) ***Μαγκαλὺ*** (θὰ τὰ ξαναποῦμε, περίμενε ἀκόμα λίγο·) ***Στέφεν*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***8 Αὐγούστου*** θἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 270οῦ Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδ. τούτου δεκταὶ μέχρι 18 Ὀτωβρίου.

449. Λεξίγριφος

Τὸ πρῶτο κάποια ζῶα
Πολὺ καλὰ ἐξοπλίζει.
Μικρὸ τἄλλο λουλούδι
Τί ὄμορφα μυρίζει.
Τὰ δυὸ μαζὶ καρπός...
Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς!

Μιχ. Π. Νούσιας

450. Στοιχειόγριφος

Δυστυχὴς εἶμαι πολύ,
Μ' ἂν μοῦ λείψῃ ἡ κεφαλή,
Κρυσταλλώνουμαι κι' ἀσπρίζω
Κι' ὅλα σοῦ τά... νοστιμίζω.

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

451. Στοιχειοτονόγριφος

Ὅλοι μὲ βλέπουν χωρὶς κόπο.
Προσθέτεις στὴν ἀρχή μου γράμμα,
Τὸν τόνο κάπου ἐκεῖ ἀνεβάζεις,
Κι' ἀμέσως χάνομαι σὲ τρόπο
Ποὺ λὲς κι' ἔγινε κάποιο θάμμα:
Τοῦ κάκου νὰ μὲ ἰδῇς κοπιάζεις!

Μαργαρίτα

452. Αἴνιγμα

Βασίλεψε τ' ἀρσενικό μου
Στὰ χρόνια τὰ βυζαντινά.
Γυρνοῦσε ὁ Πὰν στὸ θηλυκό μου,
Μέσα στὰ δάση τὰ πυκνά.
Τὸ οὐδέτερό μου ἀντιτάχθηκε
Ἡρωϊκὰ κι' ἀνατινάχθηκε.

Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες

453. Ψαρόκοκκαλον

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * * * * * *
* * * * *
* * * *
* * * *

Νάντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε ν' ἀναγινώσκωνται ἐξ ἀρχῆς κατὰ σειράν: ποταμὸς τῆς Ἰταλίας, κράτος τῆς Εὐρώπης, αὐτοκράτωρ ρωμαῖος, γνωμικόν, ἀρχαία περίφημος πόλις, φάρμακον, χρήσιμον ζῶον, μέρος τοῦ ποδός, τὸ ζητούμενον.

Λεβάντα

454. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 6 7 8	=Θεός
2 1 5 2 8	=Φάρμακον
3 5 6 7 8	=Ἀρχαία πόλις
4 5 6 2 3	=Ὑπάρχουν διάφορα...
5 7 6 5 2 8	=Φάρμακον
6 5 6 7	=Ἀρχαία βασίλισσα
7 6 4	=Ἐπίρρημα τόπου
8 4 6 7 8	=Ποταμὸς

Μασκώτ

455-459. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

φόρος, κωφή, θόλος, νωδός, σωλὴν.

Τρίο Κορτεζῖνο

460. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαίαν πόλιν τῆς Κρήτης, τὰ δὲ τρίτα γράμματα ἀστέρα λαμπρόν:

1, Υἱὸς τοῦ Ἡλίου· 2, Ἀρχαία βασίλισσα· 3, Τιτάν· 4, Ὁμηρικὴ νῆσος· 5, Ἀρχαία πλουσία πόλις· 6, Μέρος τοῦ κτιρίου· 7, Ἀρχαία πόλις.

Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας

461. Φωνηεντόλισπον

τ - τ - τς - τς

Αἰώνιος Θρύλλος

462. Παλαιὸς Γρῖφος

$$\frac{\mu o}{N} \times \frac{N'}{\mu o} \quad \begin{matrix} \nu' & \nu' & \nu' \\ \nu' & \nu' & \nu' \\ \nu' & \nu' & \nu' \end{matrix} \quad 20 \cdot \cdot \cdot$$

Ὀλιβιέρος Κρέμβελ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλ. 23

249. Παραμορφωμένος (παρά, μορφωμένος).— 250 Λάϊος (λά, ι, ός). — 251. Λέων-λύων-Λυών.—252. Κέρδος - κέδρος.—253.

Ζ Π
Υ Α
Κ Α Ρ Υ Ο Ν
Ν Ε Ι Λ Ο Σ
Χ Ο
Η Σ

254. ***Γηράσκω ἀεὶ διδασκόμενος.*** (Ἡ ἀνάγνωσις ἐκ τοῦ μέσου κατὰ στήλας ἐκ τῶν ἄνω· κατόπιν διαγράφει τὸν ρόμβον ἐκ τῆς δεξιᾶς γωνίας περιστροφικῶς).— 255. ΠΕΔΕΜΟΝΤΙΟΝ (ΠΕΔιάς, ΕΜός, Ὀ-Νος, ΤΙμή, Ὀ-Νας). — 256. Διὰ τοῦ Κ: ***οἰκία, κακία, ἀκοή, ἀκωκή, καίω.*** —257. Ἀγάλια ἀγάλια γίνεται ἡ ἀγουρίδα μέλι.—258. ***Ὅμοιον ὁμοίου ἐφίεται*** (ο μεῖον ο, μεῖ οὐ ἐφ' ὕε, τε).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις· μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1,50. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀναραίτητη.

[ΑΔ'—406]

Μ***ελαγχολική Ὀνειροπόλε***, δέξου μπουκετάκι ἀγνῶν φιλικῶν εὐχῶν.

Φίλημα Σκιᾶς, Ἱπτάμενος Ἀετός

[ΑΔ'—407]

Τ***ζοκόντα***, τὸ κομματάκι Σου μοῦ ξύπνησε ἀναμνήσεις. Κιθάρα, βρύσες... σπάρτα... Θυμᾶσαι;...

Φίλημα Σκιᾶς

[ΑΔ'—408]

Μ***αγκαλύ, Βάνδα, Μαργιολάκι*** καὶ ***Τάσο Λούζη***, γιὰ τὴ γιορτή σας δεχθῆτε ὁλόθερμες εὐχές. ***Σφίγξ***

[ΑΔ'—409]

Σ***καλιστήρι***, ὅποιος σὲ πληροφόρησε ὅτι ἀδιαφορῶ γιὰ τὴν Καβάλλα, ἀπατᾶται πολύ. Γιὰ καλό σου ὅμως μὴν ξαναμπερδεύεσαι σὲ ξένες ὑποθέσεις.

Σφίγξ

[ΑΔ'—410]

Μ***υρέλλα***, φεύγω γιὰ λίγες μέρες. Σὰν γυρίσω σοῦ γράφω. ***Ριῆς***

[ΑΔ'—411]

Κ***οκκινοσκουφίτσα***, μὲ ξέχασες, βλέπω, στὰ ψηλὰ βουνά. Ἔννοια σου.

Ταίκουδο

[ΑΔ'—412]

Ρ***αΐσά***, θυμᾶσαι τίποτε ἀπ' τὸ Βόλο;;; Ἀναυρο, Παραλία, Π. Λύκειο μὲ μένα τὸν ΥΠΟΒΑΤΗ;;;

[ΑΔ'—413]

Α***γνή***, πόσο ἐπιθυμῶ ἕνα τετραδιάκι σας. ***Αἰώνιος Θρύλλος***

[ΑΔ'—414]

Σ***καλιστήρι***, ἄχρηστη ἡ γενναιοδωρία σου. Πάντως εὐχαριστῶ. Ποιὸς νάσαι; ***Γρῖφος***

[ΑΔ'—415]

Θ***λιμμένη Γοητεία—Καρδιοκλέφτρα*** Καλά 'ναι τὰ γέλια, δὲ λέω. Ἀλλὰ νἆναι φυσικά, ἀληθινά· ὄχι... ***καραγκιοζλίκια.*** ***Λούϊς***

[ΑΔ'—416]

Ν***ινούλα*** μου, ἕνα καρδιόβγαλτο «εὐχαριστῶ» γιὰ τὶς θερμὲς καὶ ἁγνὲς εὐχούλες σου. ***Λουλουδένια Ὕπαρξις***

[ΑΔ'—417]

Α***γαπημένες*** μου ***Μαργιολάκι*** καὶ ***Λουλουδένια Ὕπαρξη***, γιὰ τὴν γιορτή σας εὔχομαι καρδιόβγαλτες εὐχούλες.

Λευκὴ Καμέλια

[ΑΔ'—418]

Τ***ρίο Κορτεζῖνο***, μήπως ξεχάσατε πῶς ἀλληλογραφεῖτε καὶ μὲ τὴν:

Λευκὴ Καμέλια

[ΑΔ'—419]

Ξ***επασμένη Λαίδη, Λόεγκριν, Ἀναγαλλίς, Μαίρη Μ.***, γιὰ τὴν γιορτή σας δεχτῆτε ὁλόθερμες εὐχές. Πειραιωτάκι, ποιὰ εἶναι ἡ Δ/σή σου; ***Μυρέλλα***

[ΑΔ'—420]

Α***γαπητὴ Θεότρελλη*** γιὰ τὰ γενέθλιά σου τὶς θερμότερές μου εὐχές. ***Λίλ***

Τὸ πρώτιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι